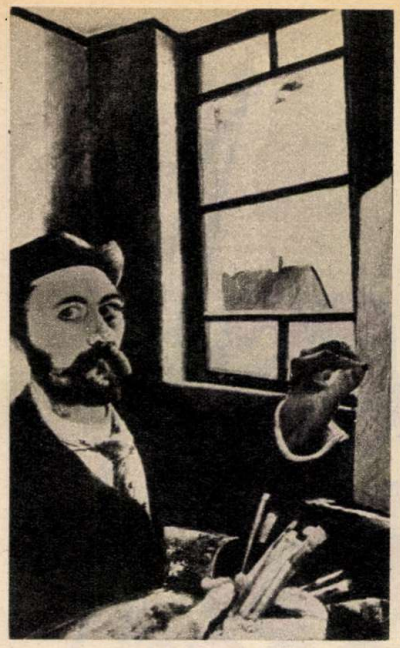

A FESTŐ. 1853-ban született, 1919-ben halt meg. Olaszországi, balkáni és közel-keleti utazásai erősen ösztönözték képalkotó fantáziáját. Ő festette a Magányos cédrus című híres képet. Mi a neve?

1. **Mednyánszky László**
X. **Csontváry Kosztka Tivadar**
2. **Paál László**

A 12. SZÁM MEGFEJTÉSEI: SZÁZADUNK KÖLTŐJE: Babits Mihály. – NÉVJEGYEK: Fehér Klára, Palotai Boris. – VERSSOR: Hol van a patakzaj, / Hol van a madárdal? – PONTRÓL PONTRA: kerékpározó férfi. – A TENGER MÉLYÉN: a 7-est. – ÜVEGTALÁNY: Az „F". – MELYIKBŐL: A „b"-ből. – SAPKÁK: a 4-es és a 6-os. – SZABADBAN: fakopáncs, lepkefogás.

NYERTESEK

A 10. szám rejtvényeinek megfejtéséért Pajtás-sapkát kapnak: Homoki Andrea, Budapest III.,; Tripsánszky Ferenc, Budapest X.,; Bacskauszky Rozália, Sajószentpéter; Balogh Magdolna, Oroszi; Horváth Erzsébet, Gelse; Juhos Katalin, Csenger; Kanyó József, Karancsberény; Kobela Szilvia, Jászalsószentgyörgy; Kurucsai József, Újpetre; Laczkó Hajnalka, Kesztölc; Lendvai Zsolt, Eger; Majoros József, Ecséd; Molnár Szilvia, Vasboldogasszony; Nyilas Ágnes, Gyöngyöspata; Pécsi Gábor, Pásztó; Réti Erika, Boglárlelle; Szabó Ildikó, Szügy; Szathmáry Nóra, Hajdúböszörmény; Urbán Balázs, Nőtincs.

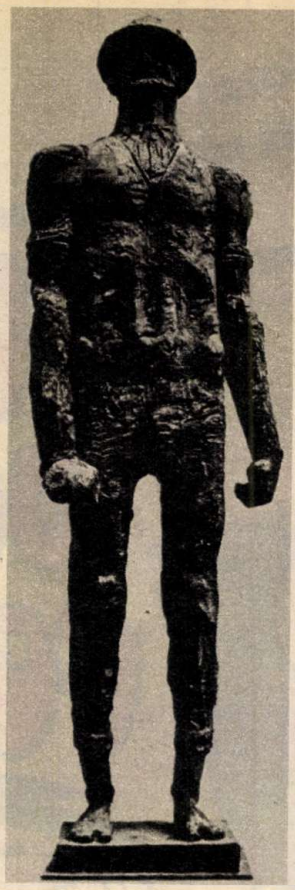

A SZOBOR Hódmezővásárhely főterén áll. Kemény akaratú, elszánt szegényparasztot ábrázol. Ő az, aki a múlt század végén vihart kavart Békés és Csongrád földjén. Így hát a neve történelmünkbe is bekerült. Ki ő?

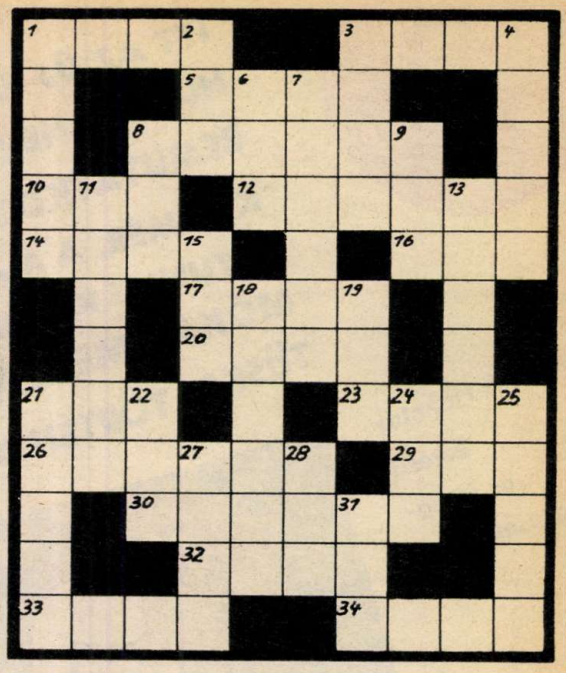

SZINÉSZEK. A múlt század két híres magyar színésznőjének a nevét találod meg a vízszintes 8. és a függőleges 18. sorokban. **VÍZSZINTES:**. 1. Púpos állat. 3. A szabó teszi. 5. Valamit csinál. 8. Híres színésznő. 10. Új, ismert idegen szóval. 12. A falióra „szava". 14. Ilyen összejövetelre te is gyakran jársz. 16. Női név, becézve. 17. Ékezettel: a kereskedés egyik része. 20. Megvalósult. 21. Bal betűi, keverve. 23. Papírra vetek. 26. Hőmérsékleti fokmérő. 29. A mosogatáshoz tartozik! 30. Európai főváros. 32. Ady szerelme. 33. Rongál. 34. Alföldi város, visszafelé.

FÜGGŐLEGES: 1. Régen ebben mostak. 2. E. T. Á. 3. Észak része! 4. Bárány. 6. Napszak. 7. Patak (a fővároshoz tartozik). 8. A jövőről mond valamit. 9. I. T. I. 11. Sűrű fák közé megy. 13. Ma már ritka férfinév. 15. Aki betűi keverve. 18. Híres színésznő. 19. Sziget kezdete! 21. Időhatározószó. 22. Azonos mássalhangzók. 24. Francia folyó neve kiejtve. 25. Égési termék. 27. Elektromos feszültség fokmérő. 28. N. D. D. 31. Monaco azonos betűi.

NEM AZ VAGYOK, aki vagyok. Hogy ez a Munkácsy mit cselekedett velem? Képzeljétek: Árpád vezérei közé helyezett. Pedig én tíz évszázaddal később éltem és írni szerettem. Sok-sok népszerű regényem jelent meg. Többek között az „Eppur si muove", a „Felfordult világ" és „A jövő század regénye". Vajon felismersz-e a képen?

ITT AZ ÚJ HAHOTA!
HUMOR, NEVETÉS 164 OLDALON!
BEMUTATKOZIK
KÁZMÉR, A MACSKA.
PETUNIAI KRIMI,
MÓKÁS MESÉK,
TÜSKÉS TÖRTÉNETEK

A Hahotát keresd az újságárusoknál is!

A LEG-JOBB FOGÁS!

VIZES VICCEK,
NO, NE RÖHÖGTESS!
(A TRÉFÁKAT
AZ OLVASÓ KÜLDTE)
DIÁKOMBÁKOM,
ITT A 7. HAHOTA!

ÁRA VÁLTOZATLANUL 12,50 FT

ÚJRA!

Ismét rajthoz állunk. A FUTAPEST Klub és a Pajtás szerkesztősége az idén is megrendezi a Pajtás-futást. A helyszín változatlan, ezúttal is a Margitsziget ad otthont a futás tizenéves híveinek. Akárcsak tavaly, ezúttal is több korosztályba soroljuk a résztvevőket, s mindenki az életkorának megfelelő távon teheti próbára edzettségét, futótudását. A Pajtás-futásra május 9-én kerül sor, az indulók között értékes jutalmakat sorsolunk ki.

A program részletes ismertetésére május 6-i számunkban visszatérünk. Addig is készüljetek, mert rohamosan közeledik a rajt időpontja. Még néhány nap, és máris itt a

PAJTÁS
FUTÁS

KERÉKPÁROS TÖMEG-VERSENY

A Magyar Kerékpáros Szövetség és az Utazási Magazin szerkesztősége a kerékpározás népszerűsítéséért 1982. július 7–8-án Visegrádon (Fekete-hegyen) kerékpáros tömegtalálkozót rendez gyerekeknek és szülőknek. Versenyszámok: 1. Alsó tagozatos (6–10 év) és felső tagozatos (10–14 év) futam. A felső tagozatos futamban indulhatnak még az 1968-ban született fiatalok is. 2. Fiatalok futama. Korhatár 14–27 év. 3. Női futam. Korhatár nélkül. 4. Középkorúak futama. Korhatár 27–40 év. 5. Veteránok versenye. Korhatár 40 év felett. Díjazás: A futamok 1–3. helyezettjei értékes díjakat nyerhetnek (kerékpár, sportfelszerelés, vásárlási utalvány stb.). Nevezni a mellékelt nevezési lapon lehet.

A nevezéseket levelezőlapra ragasztva a következő címre kell elküldeni: UTAZÁSI MAGAZIN szerkesztősége, Budapest, Múzeum utca 11. – 1088. Határidő: 1982. július 1.

NEVEZÉSI LAP

Utazási Magazin Grand Prix '82

Név: .....

Születési év: .....

Melyik futamban indul: .....

a) Saját kerékpárján: .....

b) Bérelt kerékpáron: .....

Címe: .....

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.1179 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Kerekező nyomozók 6

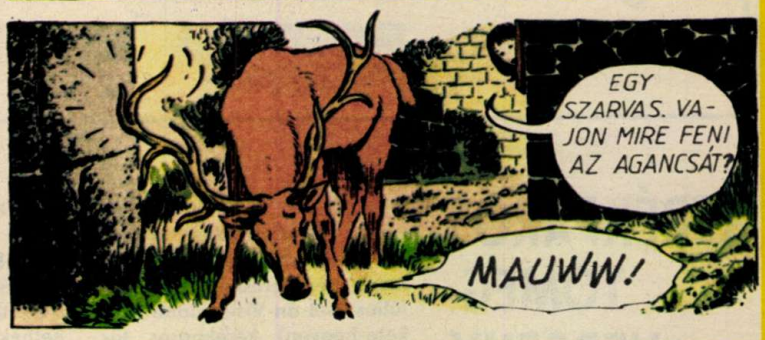

NEMZETISÉGI TÁNCCSOKOR

(Képriport a 16–17. oldalon)
FOTÓ: WAGNER MARGIT

82/17

XXXVII. ÉVF. • 1982. MÁJUS 6. • ÁRA: 4 Ft.

PAJTÁS

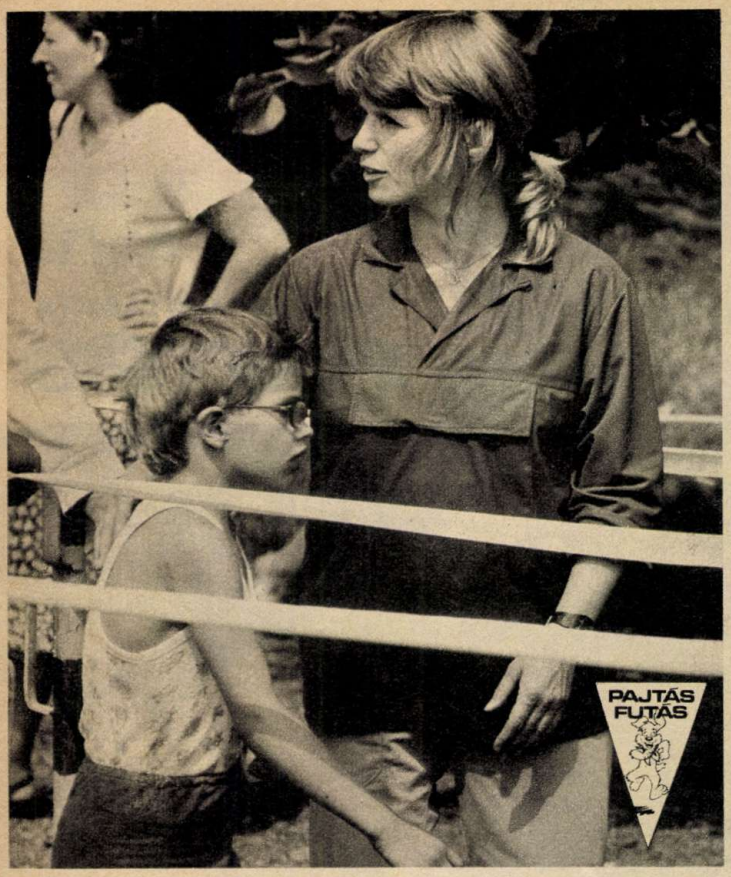

ISMÉT PAJTÁS-FUTÁS

A FUTAPEST klub
és a Pajtás szerkesztősége
az idén ismét megrendezi
a PAJTÁS-FUTÁST.
Ezúttal is a Margitszigeten találkozunk
MÁJUS 9-ÉN, VASÁRNAP REGGEL.
JELENTKEZÉS: 9 és 10.45 óra KÖZÖTT
AZ ÚTTÖRŐSTADIONBAN.
RAJTIDŐ: 11 ÓRA.
A TÁV: HÁROM ÉS ÖT KILOMÉTER.
Korhatár nincs —, minden
általános iskolás jelentkezhet.
Úttörő-igazolványt hozzatok magatokkal,
mert ÖT- és TÍZEZER FORINTOS
VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYT
NYER AZ AZ ÚTTÖRŐCSAPAT,
AMELYNEK LEGTÖBB TAGJA
INDUL A VERSENYEN!
Ezenkívül sok díjat sorsolunk ki
a résztvevők között.
A futás után minden induló
Coca-colát és Sztár üdítőt kap!

Kiáltás

Egy ember szaladt végig az utcán, félelmetesen új volt az örömkiáltása — „Vége a háborúnak, a fasiszták letették a fegyvert"! 1945. május 9-et írtunk.

Mindenki kirohant a kis utcára és boldogan kiabált, éljenzett, sírt, nevetett... Én is felszaladtam a ház oldalán levő padlólépcső tetejére, és ott kiabáltam, együtt a gyerekekkel, hogy éljen a béke. Aztán odamentem az édesapámhoz és megkérdeztem, hogy hová tették le a fegyvert a fasiszták. Azt mondta, egy térre, a Reichstag elé. Hogy fért el ott annyi fegyver, annyi ember? Apám arca elkomorodott és elmondta, hogy mire idáig jutott a front, már meghalt a háborúban sok-sok millió ember, s ennek a fele katona volt. Mindenki nem juthatott el arra a térre, ahol térdre kényszerült a fasizmus. Sokan elestek az igazi békéért, mielőtt találkoztak volna vele.

Rájuk emlékezünk május 9-én, amikor a fasizmus feletti győzelmet ünnepeljük. És kiáltunk is, mert olyan nagy a fegyverkezés a világban, hogy megint félteni kell a békét. Olyan pusztító eszközöket gyártanak, hogy felhasználásuk után már a békének sem lenne jelentősége. Nem lenne fű, fa, virág, egészséges ember...

„Kiáltásra" hívunk téged is, a Budapest Sportcsarnokba, ahol emlékműsort, békenagygyűlést rendeznek gyerekek számára.

A MŰSOR NEM CSAK A BUDAPESTI GYEREKEKÉ, HISZEN A TELEVÍZIÓ IS KÖZVETÍTI: MÁJUS 9-ÉN 16.55-TŐL 18.25-ig.

Majd meglátod, milyen szépen cseng össze Beethoven zenéje Tolcsvay László, Szörényi Levente és Presser Gábor muzsikájával. Majd meghallod, hogy menynyire a te gondolatodat mondják el a versek, a dalszövegek!

A műsor érdekessége, hogy ismert újságírók, külpolitikusok beszélnek élményeikről: Ipper Pál, Pálfy József, Chrudinák Alajos...

Az ünnepi beszédet Varga László, a Magyar Úttörők Szövetsége főtitkára mondja.

Ott lesz az Omega együttes meg a Bojtorján, énekel Halász Judit, Bródy János, Zorán.

Sokan vállalták — ahogy a szomszédos oldalon levő plakáton is láthatod —, hogy együtt kiáltanak a békéért — a gyerekekkel.

Sz. P.

a gyermekek békét akarnak!

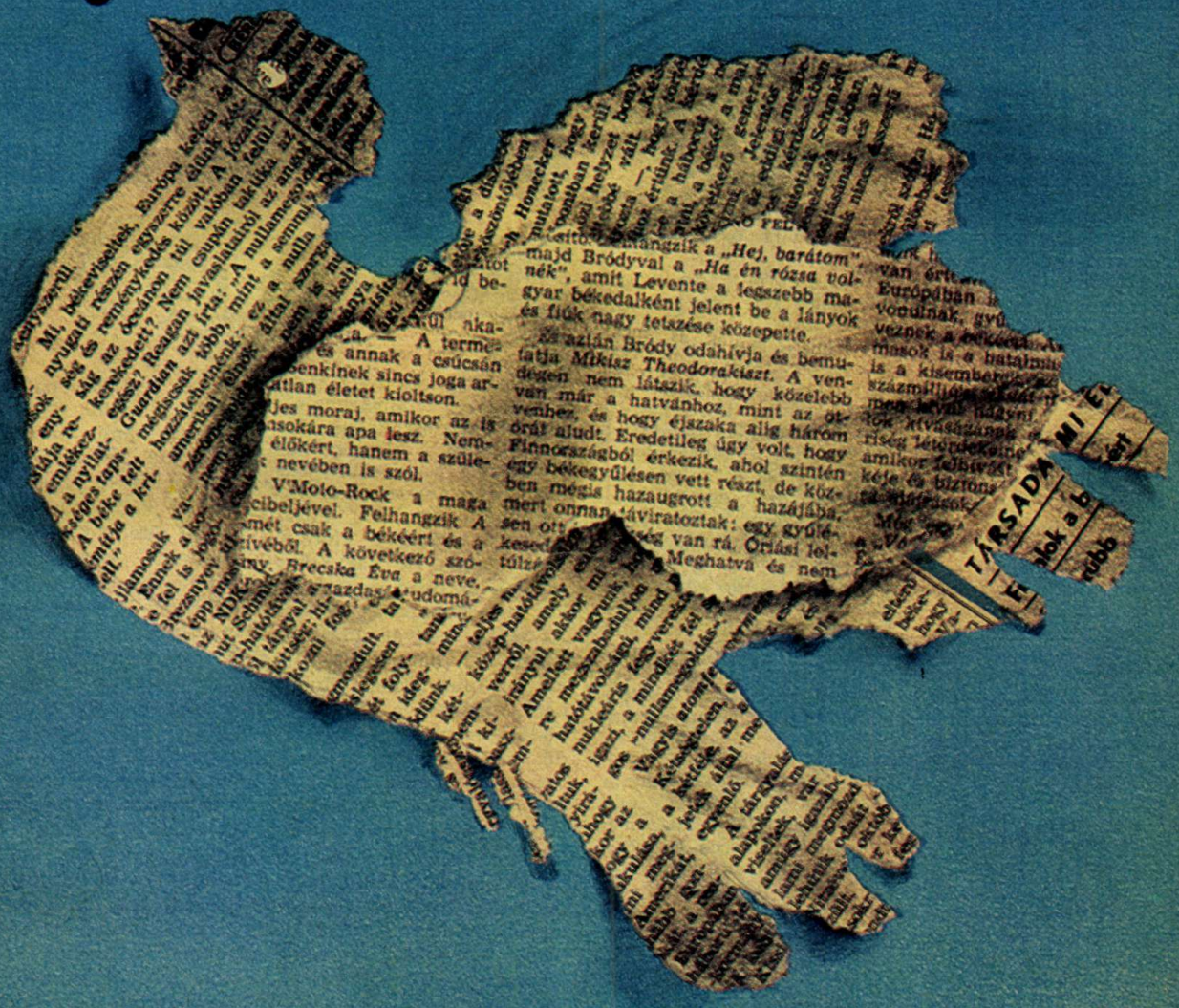

Szörényi Levente
Zorán Sztevanovity
Bródy János
Halász Judit
Kormorán
Bojtorján
Tolcsvay trió
Láma
Victor Jara egy.
I. István gimn. ének és zkr.
KISZ Központi Művészegyüttes úttörő tánckara

Budapest Sportcsarnok
1982. május 9.
Magyar Úttörők Szövetsége

Magyarország tíz és háromnegyed millió lakosából körülbelül ötezren vagyunk újságírók. Nagy szám. A világon — tekintve, hogy vannak országok, ahol sokkal kisebb az írástudók aránya —, körülbelül egymillióan „verik" az írógépet, kattogtatják a fényképezőgépet, kezelik a kamerákat manapság. Az egymillió újságíróból néhány ezer azoknak a száma, akik a világ forró pontjait járják. Mert azt is tudni kell, hogy a világsajtóban létezik egy nagy, ide-oda vándorló csapat. S ez mindenütt megtalálható, ahol „zeng az ég". Szinte ugyanazok tudósítanak az iráni forradalomról, a libanoni válságról, az afrikai harcokról, a közép-amerikai felszabadító küzdelmekről. Jól ismerem ezt a csapatot, hiszen én is vándoroltam velük. Ott voltunk a háború időszakában Bangladesben, Cipruson a török támadás idején, az etióp forradalom színhelyén, a közel-keleti háborúban, a libanoni polgárháborúban, Afganisztánban, Iránban, Angolában. Ismerjük egymást barátként, kollégaként. Ezzel a csapattal sok veszélyes történet esett meg. Most a szerencsés esetekről lesz szó. Nem kell tragédia ahhoz, hogy megérezzétek, néha bizony nem kis kockázattal jár egy-egy olyan kis hírnek, kis riportnak a megírása, amely az újságban csak nyúlfarknyi jelentés.

SÉTA AZ AKNAMEZŐN

Banglades. A világ legszegényebb országainak egyike. India keleti szomszédja. Tíz évvel ezelőtt háború dúlt arrafelé. Az ország kivívta függetlenségét — elszakadt Pakisztántól. Már vége volt a harcoknak. Indulunk Daccából, a fővárosból, hogy megnézzük, hogyan ébred a vidék a fegyveres harcok sokkja után. Az út közelében falu, s mellette mező. Nem nagy mező. Három futballpályányi csak. A faluban emberek szorgoskodnak. Megállítjuk a kocsit, s gyalog indulunk ki a mezőre — mindenféle nemzetbeli újságírók és a bengáliai tolmács. A falu szélső házánál egy ember abbahagyja a munkát, a hajolgatást, felegyenesedik, felénk néz, felemeli a karját és különös táncba kezd. Páros lábbal a levegőbe ugrál, hadonászik. Milyen kedves üdvözlet. Integetünk, kurjongatunk mi is. Az ő hangja vékony, mintha madár csipogna. Megyünk vagy két futballpályahosszat, amikor megdermed a tolmács. Megérti végre a „madárcsipogást". „Az az ember ott azt kiabálja, hogy aknamezőn járunk." Mögöttünk kétszáz lépés, előttünk száz. Persze, előre megyünk. Elképzelhetitek, hogy nem gyorsabban, mint egy lábafájós teknősbéka. De átmászunk a mezőn, baj nélkül. Mi kerül egy ilyen kalandból az újságba? Egyetlen mondat: „Bangladesben vidéken is helyreállt a rend, de — aknamezők, lerombolt házak — mutatják még a háború nyomait."

KÉT TŰZ KÖZÖTT

Ciprus. 1974 nyara. A szigetország fele török megszállás alatt. A görög részen egy szélsőséges, vad terrorszervezet működik: az EOKA—B nevezetű. A háború zavaros körülményei között virágzik a banda tevékenysége. Merényletek sorát követik el haladó politikusok ellen, egész városrészeket vonnak fennhatóságuk alá. Az egyik nap a nicosiai (ez Ciprus fővárosa) Hilton-szálló egyik oszlopán kis cédula: az EOKA—B sajtóértekezletet tart. Természetesen minden újságíró, aki élt és mozgott, elment a találkozó színhelyére (ismerni kell azoknak a véleményét is, akikkel szemben állunk). Innen kacskaringós utakon vezettek bennünket egy épülőfélben levő ház első emeletére. Álarcos, géppisztolyos legények csoportja várt ránk. Betereltek bennünket egy terembe. A sajtóértekezlet rövid volt és géppisztolysorozatokkal csattanós véget ért. A ciprusi biztonsági erők az utcán harcba keveredtek az EOKA—B embereivel, akik behúzódtak a házba. De most sem lett baj. Mi került mindebből az újságokba? Néhány mondatos ismertetés a terrorista csoport nézeteiről és még egy mondat: „Nicosiában félórás tűzpárbaj volt az EOKA—B és a kormánycsapatok között." Mert kit érdekel a híren kívül az, hogy két tucat újságíró közben a földön hasalt.

RAKÉTA A PRESSZÓBAN

Libanon. 1976 nyara. Leghosszabb „háborúm". Néhány napra mentem, hosszú

VILÁGLÁTÓ

heteken át ott maradtam a libanoni polgárháború legvadabb időszakában. Egy alkalommal a libanoni háború réme, a távcsöves puskás mesterlövész a közvetlen mellettem álló (útlevelemet vizsgáló) katonát lőtte agyon. De hát Libanonban az ilyen esetek akkor mindennaposak voltak. Az egyik magyar diplomatának egy nap találkozója volt az International Hotelben. Partnerével megállapodott, hogy a szálló tizedik emeletén levő presszóban beszélgetnek. A lift — mint annyiszor — megrekedt. Gyalog indultak felfelé. A hatodik emeleten jártak, amikor rakéta csapódott a tizedikbe, és székestől, asztalostól, bárpultostól elsodorta az egész eszpresszót. Mi történik, ha nem romlik el a lift?

FEGYVERÜNK A KAMERA

Mondhatnám tovább a történeteket. És mondhatnák más magyar kollégáim is (hiába, a magyar sajtó sem maradhat el a nagy nemzetközi hírversenyfutásban). Chrudinák Alajos jordániai, iraki—iráni, libanoni, szaharai frontokat járt végig. Operatőre Várszegi Károly (egykori autóversenyző-idegeivel a legbátrabb operatőrök egyike) az iráni fronton fejsebet kapott egy golyópattintotta betonszilánktól. Győri Sándor vietnami, kambodzsai frontokon került jónéhányszor nehéz helyzetbe. Böcz Sándor kollégámat egyszer túszul ejtette Cipruson egy terrorista csoport. Sugár András és Mátray Mihály az észak-íroroszági harcok csúcspontján forgatott. És lehetne még sorolni.

A tudósítás a világ dolgairól sokszor kockázatot követel. És az újságíró csak kamerával, magnetofonnal, fényképezőgéppel van felfegyverezve a fegyveresek között. Éppen ezért keltett olyan nagy felháborodást a néhány héttel ezelőtti hír: Salvadorban a kormánycsapatok meggyilkolták egy holland televíziós csoport embereit. Tájékozódni és tájékoztatni mentek, hivatásukat végezni. A rájuk irányzott lövések éppen emiatt dördültek el. Sok újságíró esett el véletlenül, kockázatos hivatása áldozataként. De azok, akiket tudatosan és hidegvérrel gyilkoltak meg, azok egytől egyik szélsőséges jobboldali, fasiszta csoportok, hadseregek, kormányok célpontjai voltak. Ezek a csoportok, ezek a kormányok félnek az igazságtól, a tárgyilagos tudósításoktól. És ha már nem tudják meggyilkolni a tényeket, lelövik az újságírót.

Kereszty András

Ezek a felvételek Salvadorban készültek. Lapunkba az Epoca (olasz képes hetilap) nyomán kerültek. Jól ábrázolják — a háború szörnyűségei mellett —, hogy milyen veszedelmekkel kell olykor-olykor az újságíróknak, fotósoknak farkasszemet nézniük

ÚJSÁGÍRÓK A TŰZVONALBAN

Na, mi újság?

— Hová mentek? Talán bizony valamiféle sürgős dolgotok akadt?

— Á, dehogy! Oda megyünk, abba az épületbe. Inni fogunk... Tessék velünk tartani!

— Szomjasak vagytok? Nem bánom, megyek, nekem is jólesik majd egy pohár jéghideg kóla.

— Kóla? ... Csakhogy mi... nem kólát akarunk inni...

— Hanem? ... Mi ütött belétek?... Csak talán nem...

— De bizony! El tetszett találni! Megyünk és megiszunk egy pohár jéghideg... tejet!

— Tejet? Jól hallottam? Tejet... Az jó! Mondjátok: hogy jutott eszetekbe éppen most a tej?

— Elsején, a felvonuláson elég sokat ácsorogtunk. Peti elővett a zsebéből egy kis nyomtatott füzetet. Eseménynaptár volt. Abban olvastuk, hogy május egyik napja tejnap. De, hogy melyik nap, az nem volt odaírva. Így hát elhatároztuk, hogy a hónap minden napján megiszunk egy pohár tejet.

— Nem rossz gondolat! Úgy mondják, hogy a tej: élet, erő, egészség. És ez így is van.

— Az kell nekünk, erő, és egészség. Rövidesen ugyanis megkezdődik az ismétlés, az év végi hajrá. Egyik nap matek doga, a másik nap biológia doga... Lesz villámfelelés is,

— Az egész évi úttörőmunkátokról is bizonyára számot kell majd adnotok.

— Aj, nagyszerű ötlet jutott az eszünkbe.

— Hadd hallom!

— A „Na, mi újság?" faliújságra mindegyik őrs felírja azt, hogy ebben az úttörőévben mi volt a legnagyobb tettük, amellyel becsületet szereztek csapatunknak. És alá azt is odaírják, hogy mi volt az, amit legszívesebben elfelejtenének.

— Nem könnyű feladat. Hiszen őszinteségből kell vizsgáznotok a csapat nyilvánossága előtt.

— Megpróbáljuk! Az egyik levelezőtársunk, a Minszkben élő Pjotr, azt írta márciusban, hogy ők már évek óta így fejezik be az úttörőévüket.

— No, persze, az ő úttörőszervezetük sok jó tapasztalatot gyűjtött össze hat évtized alatt. Apropó: hatvan év! Hogyan emlékeztek meg a szovjet úttörőszervezet jubileumáról?

— Levelezőtársainknak díszes üdvözlőlapot küldünk.

— És?

— Azután, később, majd albumot is küldünk a csapatuknak.

— Később? Miért nem most?

— Május tizenkilencedikén megrendezzük a mi nagy csapatjátékunkat, amelynek ezt a címet adtuk: „Hurrá, hatvan!"

— Hurrá, hatvan?

— Igen. Játékunk mindegyik programjában ott lesz a hatvanas szám. Hatvantagú kórus szovjet úttörődalokat, népdalokat énekel. Az egyik teremben hatvanperces vetélkedőn kell bizonyítanunk, hogy jól ismerjük barátaink életét. Hatvan kérdésre adunk választ. A sportpályákon megrendezzük a hatvanméteres váltófutó bajnokságot.

— Nagyszerű ötlet!

— És este lampionokkal vonulunk a szovjet hősi emlékmű elé, amelynek talapzatán hatvan szál virágot helyezünk el.

— Mit is mondhatnék erre? Méltó a barátsághoz. Le a kalappal előttetek!

— Oh, ez érdekes! Már a gyereknapi tervünkről is tetszett hallani?

— Micsodáról? A gyereknapi tervetekről?

— Mert, hogy a címét tetszett említeni!

— A címét, én?

— Igen, az lesz a címe, hogy „Le a kalappal előttük!".

— Hát az meg micsoda?

— Azt tervezzük, hogy szüleinknek és csapatunk pártoló tagjainak bemutatjuk azokat a gyerekeket, akik valamiből kitűnnek. Lesz köztük szavaló, rajzoló, tornász, fafaragó és így tovább. Lesz olyan is, aki nem tudja bemutatni azt, amiről híres. Ilyen például az, aki a legszerényebb, a legszorgalmasabb, s az, aki mindenkor készségesen segít mindenkinek. Róluk majd mi beszélünk. Olyan gyerekek ők, akik előtt valóban le kell venni a kalapot. Nem sokan vannak még, de jövőre talán többen lesznek.

— Azt mondjátok, hogy még nem sokan vannak. Én azért az egész csapat előtt is megemelem a kalapom, mert hogy törődik az ilyesmivel is. Hát gyerekek, ennél sikeresebben, úgy gondolom, nem fejezhetnétek be az úttörőévet. Jó vakációt kívánok hozzá, jutalomképpen.

A HÓNAP NAPLÓJA

Még néhány hét, s befejeződik a tanév, amelynek nagy kísérlete volt az ötnapos tanítási hét kipróbálása. Szeptembertől országosan szabad lesz minden iskolás szombatja, két teljes pihenőnapra szélesednek a hétvégék.

Búcsúzik „A hónap naplója" sorozat is, amelyet szeptembertől indítottunk, s amelyre sok olvasónktól kaptuk rendszeresen az érdekes válaszokat, véleményeket.

A „naplót" azonban még korántsem csukjuk be, hiszen fontos lehet mindaz a tapasztalat, ami az év végi iskolai hajrában összegyűlik! Éppen ezért arra kérjük hűséges – vagy éppen most bekapcsolódó – „naplóíróinkat", hogy várják ki az iskolaév végét, s akkor töltsék ki, küldjék el szerkesztőségünk címére a szomszédos oldalon levő kis statisztikát...

Ezt az összesítést lehet az előzőkhöz hasonlóan teljes névvel és címmel beküldeni, de aki inkább szeretne inkognitóban maradni, az küldje névtelenül – most nem baj! Szeretnénk elérni, hogy az ötnapos tanítási hét kísérletében részt vett diákok őszinte önvizsgálatot tartsanak, s feketén-fehéren lássák maguk is: éltek-e az adott lehetőséggel, vagy inkább „elszúrták" azt?

A május végén, június elején beérkező válaszok után sorsoljuk majd ki azok nevét, akik a rendszeres és őszinte „naplóírással" a legtöbbet segítettek, a legérdekesebb válaszokat adták, a leghűségesebben jelentkeztek havonta. S ahogyan ígértük: nekik ajándék, játék jár, amit megadott címükre postán küldünk majd el!

„A hónap naplója" pályázat nyerteseinek nevét – miután júniusban már nem jelenik meg a Pajtás, mert „kitör" a vakáció – szeptemberi első számunkban utólag teszszük közhírré.

EGY KIS STATISZTIKA

1. Számold össze, hogy hány órával több szabad időd volt az elmúlt tanévben? .....

2. Egy-egy szabad hétvégén mennyi időt fordítottál?

a) tanulásra .....

b) házi munkára .....

c) szórakozásra .....

3. Melyik napot tudtad jobban kihasználni, a szombatot vagy a vasárnapot? És miért? .....

.....

4. A megnövekedett idővel hogyan gazdálkodtál?

a) hány könyvet olvastál el? .....

A legjobban tetszett: .....

Nagyon nem tetszett: .....

b) hány filmet, színházi előadást láttál, s ez több volt vagy kevesebb, mint azt megelőzően? .....

.....

A legjobban tetszett: .....

A legunalmasabb volt: .....

c) hányszor voltál kirándulni? .....

A szüleiddel, testvéreiddel: .....

A barátaiddal, az őrsöddel: .....

Teljesen egyedül: .....

5. Szerinted kinek könnyíti meg legjobban az életét az ötnapos tanítási hét? És miért? .....

.....

a) a diákokét: .....

b) a tanárokét: .....

c) a családokét: .....

6. Szerinted kinek okoz több gondot az ötnapos iskolai munka? És miért?

a) a diákoknak: .....

b) a tanároknak: .....

c) a családoknak: .....

7. Mikor jut idő az úttörőmunkára?

a) napközben, a szünetekben: .....

b) iskola után, estefelé: .....

c) a szabad hétvégeken: .....

8. Saját tapasztalataidból kiindulva mit tanácsolnál azoknak, akik szeptembertől kezdik az ötnapos tanítási hetet? .....

9. Van-e valamilyen kérésed, amit a szerkesztőség továbbíthat az ötnapos tanítási héttel kapcsolatosan a minisztériumnak, a művelődési intézményeknek, s más illetékes szerveknek? .....

.....

10. Más megjegyzésed, ötleted, közölnivalód a szabad szombatok kapcsán? .....

(A válaszokat kérjük az iskolaév végén, teljes névvel és címmel vagy akár névtelenül is! A mi címünk: Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.)

ZSIBONGÓ

JÓ SZEM...

Az alapos elméleti felkészültség mellett a jó szem és az ügyes kéz a feltétele a látszerész szakma elsajátításának. A Látszerészipari Szövetkezet tanműhelyében, Újpesten, három évfolyamban 22 fiatal tanul. A leendő szakmunkások – szakszerű felügyelet mellett – már vásárlóknak is készítenek szemüveget.

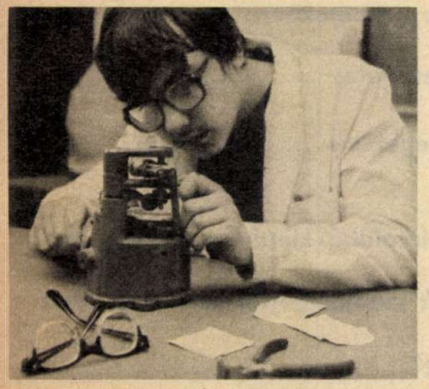

GYI, TE PACI!

— Valóban! Könnyebb lenne a dolgunk, ha ezek nem szemtelenkedtek volna fel ide hátulra, de mindjárt itt a sarok, s onnan már ők húznak bennünket.

A fehérgyarmati Váci Mihály Úttörőcsapat kisdobosai a tavaszi szünetet lomtalanításra is felhasználták, kis kocsival szállították a MÉH-telepre a már kidobott, de még felhasználható hulladékot.

MINT ÉRETT GYÜMÖLCS

Az Eger melletti Nagyeged hegyen a Márka Kupa versennyel megkezdődött a sárkányrepülő idény. Képünkön az egyik résztvevő bemelegít a verseny előtt.

EDZŐ ÉS TANÍTVÁNY

A Felszabadulás Kupa háztömb körüli kerékpárversenyt a Budapest, XVIII. kerületi, Havanna úti lakótelepen rendezték meg. A különleges sportesemény a sportág jó hírverése volt.

REPÜL A...

Az országos autocross-bajnokság idénynyitó első futamát Szentendrén bonyolították le. Bizony, olyan résztvevő is akadt, aki „elszállt"...

MŰSORELŐZETES

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 37.) heti műsorelőzetese:

Május 10-én: A rétek, mezők gombái – előadás. Ugyancsak 10-én: Madridtól Granadáig – színes audiovizuális előadás. Május 11-én: előadás a drágakőcsiszolás műhelytitkairól. Május 12-én: A zöld gyík és a haragos sikló – Botta István előadása.

A kezdési időpont 18 óra, a belépődíj egységesen öt forint.

FÉNY DERÜL A TITOKRA:
MI A KRISTÁLY SPORT MAGAZIN FŐNYEREMÉNYE?
UTAZÁS A FORMA—1-ES AUTÓVERSENYRE

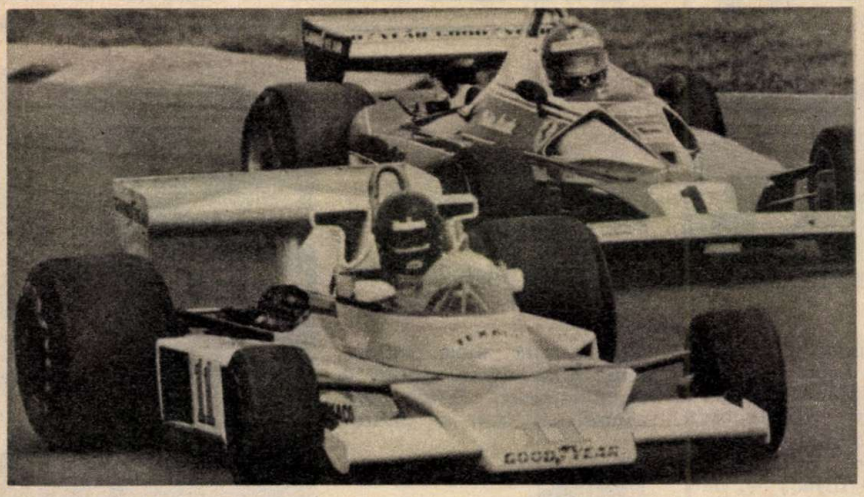

A sport témájával foglalkozó első Kristály Magazinunk kombinált rejtvényének (Fejjáték a VB ürügyén) helyes megfejtését már nagyon sokan beküldtétek, holott nem is tudtátok, mi lesz a főnyeremény, a külföldi társasutazás egy sportrendezvényre.

A Kristály Magazinunk fődíját az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda ajánlotta fel annak a szerencsés megfejtőnek, akinek nevét sorsolással döntjük majd el. A fődíj: ausztriai utazás a zeltwegi Forma–1-es autóversenyre, amelynek időpontja augusztus közepe!

Most, hogy már fény derült a „titokra", biztosan még többen kedvet kaptok a Kristály Sport Magazin rejtvényének megfejtésére, hiszen nem akármilyen élmény részt venni egy Forma–1-es versenyen . . .

A magazin rejtvényének beküldési határidejét ezért meghosszabbítottuk: 1982. június 1-ig. Jó rejtvényfejtést!

EGY KÉP EGY MONDAT

Kendo a divat

PANTOMIM NÖVENDÉKEK

A Marcel Marceauról elnevezett nemzetközi pantomim iskola növendékei a közelmúltban a Műegyetem Szkéné Színpadán tartottak bemutatót. (MTI fotó)

PHP RECEPT

Az állóképesség növelésének egyik legeredményesebb formája az úszás. Keressétek fel a közeli uszodákat és kezdődhetnek a „vizes" edzések. Állandóan növeljétek az úszás távolságát; közben jut idő a játékra és a tréfás gyakorlatokra is. A strandszezon kezdetéig futással, kerékpározással és kiadós gyalogtúrákkal gondoskodjatok az erőnlét javításáról.

ZSIBONGÓ

MIRE VALÓ

„Már csak azért is érdemes elsajátítani ezt a nyelvet, mert segítségével hátha beszélgethetünk majd a Földön kívüliekkel, mint a Harmadik típusú találkozások című filmben...”

A címbeli kérdésre Nógrádi László szakfelügyelő, a debreceni országos Kodály Zoltán népdaléneklési- és szolfézsverseny zsürijének tagja válaszol:

— *Kodály Zoltán szerint „Nem muzsikus az, aki nem hallja, amit lát és aki nem látja, amit hall.” Ezt a szellemes megfogalmazást én egy hasonlattal szoktam tanítványaimnak még világosabbá tenni: biztosan mindenki látott már olyan újságolvasó embert, akinek olvasás közben mozog a szája, sőt félhangosan mondja is a szavakat, még a villamoson is. Ezek az emberek — sajnos —, nem tanultak meg jól olvasni: a leírt szöveg csak akkor „szólal meg” a fejükben, ha kimondják. Csak így értik meg. Erre a gyakorlott, sokat olvasó embernek nincs szüksége, a szókép kimondás nélkül „felhangzik” a fejében. A zenész, ha ránéz a kottára, már hallja is a leírt zenét, vagy fordítva: ha hallja a zenét, az „lelki szemei” előtt kottázva jelenik meg. Ehhez persze rengeteg gyakorlás, munka kell.*

— Talán emiatt kedvelik a gyerekek közül olyan kevesen?

— *Akármilyen finoman fogalmazzuk meg, sajnos, tény, hogy sokan utálják a zeneelméletet. Sokat kell tanulni és nem is „muta-*

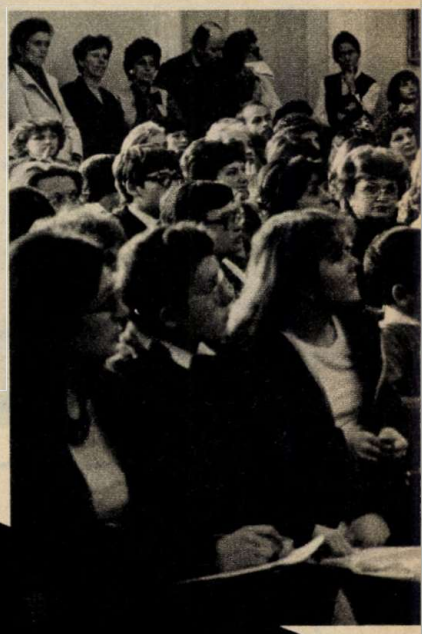

„A legtöbb gyerek hallása fejleszthető, még a teljesen botfülűeké is!” — mondja Nógrádi László szakfelügyelő

Az állami zeneiskolák két kategóriás versenyének két első helyezettj

Somhegyi Judit, Budapest

Horváth Mária, Győr

A SZOLFÉZS ?

tós". Ha egy zongorista tisztességesen megtanulja a darabját, az előadással sikert arat. De a szolfézsversenyt kivéve, a hétköznapokon a tanulók legfeljebb tanáraiknak számolhatnak be tudásukról. Mégis nélkülözhetetlen! Aki hangszeres zenét tanul, annak kötelező. De a legtöbb gyerek hallása fejleszthető, még a teljesen botfülűeké is. A zene leírását bonyolult titkosírásnak is tekinthetjük; már csak azért is érdemes elsajátítani ezt a nyelvet, mert segítségével hátha beszélgethetünk majd a Földön kívüliekkel, mint a Harmadik típusú találkozások című filmben . . .

— Milyenek voltak a debreceni feladatok?

— A debreceni versenyt az ország zeneiskolásainak rendezték. A tíz-tizennégy évesek két napig tartó „küzdelmében" nagyon komoly, nehéz feladatokat oldottak meg a versenyzők. Olyanokat, amelyekkel ritkán találkoznak majd zenészi pályafutásuk alatt, de ha mégis, biztonsággal megoldják majd. A versenyen — hogy csak a legnehezebb feladatot említsem — egy ismeretlen kottát egy percig nézhetett a versenyző, majd elénekelte a dallamot először szolmizálva, majd ABC-s névvel, s újabb két perc kottanézés után kívülről kellett elénekelnie. A dallamírás a szolfézs legnehezebb része. Debrecenben egy kétszólamú Mozart dalt és egy népdalt — szöveggel együtt — kellett hétszeri hallás után lekottázni. Volt népdal- és műdalénekelés is. Örömmel néztem és hallgattam, hogy e látszólag „száraz" tudománnyal is milyen kedvvel foglalkoznak a gyerekek — mármint azok, akik Debrecenben voltak.

S. B.

FÉL PERC ZENEELMÉLET

— Mi a haszna a jól ismert szolmizációnak? Hogyan alakult ki mai formája?

— A haszna az — válaszolja Nógrádi László —, hogy leegyszerűsíti, közérthetővé teszi a bonyolult kottarendszert. Mutatok egy példát (lásd az ábrát):

Arezzói Guido használta először a középkorban az ut-re-mi-fa-so-la szótagokat; a hangmagasságot ujjpercein mutogatta iskolájában. Az 1800-as évek óta használjuk a do-re-mi-fa-so-la-si (ez utóbbi lett később a ti) elnevezést.

Ádám Jenő professzor a harmincas években írta meg az iskolai énekoktatásról szóló könyvét, amelyben az előző zeneelméleti módszereket átplántálta a magyar népzenére; az ő módszerét teljesítette ki és vezettette be általánosan később Kodály Zoltán. Munkájukra azért volt nagy szükség, mert addig többnyire értéktelen tandalokat tanítottak csak az iskolákban. Ha néha meghallgatnánk azokat, bizony sokkal jobban megbecsülnénk a szolmizáció révén könnyen megtanulható gyönyörű népdalkincsünket.

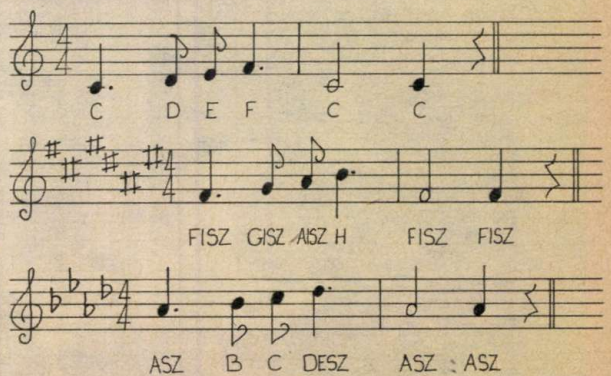

Az itt közölt magyar népdal első sorát három kezdőhangról írtuk föl; ABC-s névvel minden alkalommal másképpen kell nevezni ezeket. Még 12 féleképpen leírhatnánk, de szolmizálva mind a 15 helyett, ennyit kell csak mondanunk, hogy felismerjük a dalt:

DO, RE, MI, FA / DO, DO

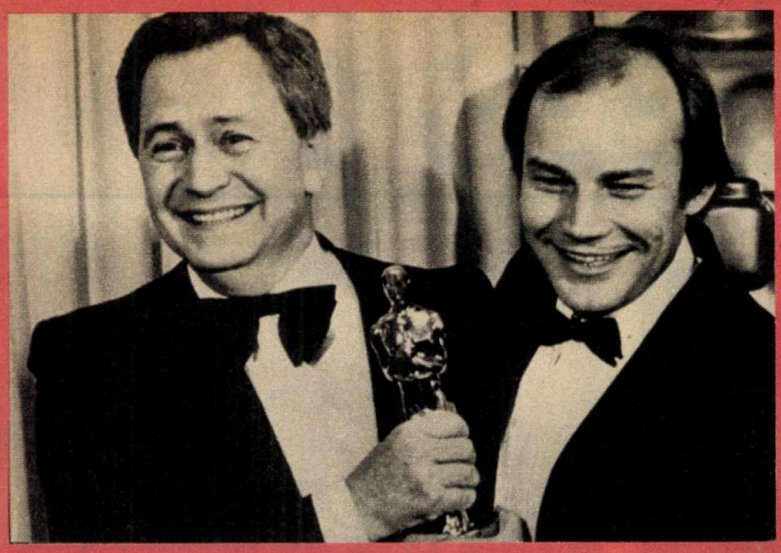

ÚJSÁGHÍR: „Szabó István és a magyar filmművészet kimagasló sikerét hozta a Los Angeles-i Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia Hollywoodban megtartott 54. díjkiosztó ünnepsége. Szabó István »Mephisto« című filmalkotása elnyerte az év legjobb külföldi filmjének járó Oscar-díjat . . .” (1982. március)

A HÍR MELLETT EZ A KÉP IS SZINTE ÓRÁK ALATT KÖRBEJÁRTA A VILÁGSAJTÓT. KÉT BOLDOG EMBER – A RENDEZŐ ÉS A FŐSZEREPLŐ – SZORONGATJA KÖZÉPEN AZ ARANYOZOTT, BRONZBÓL KÉSZÜLT KIS SZOBROCSKÁT, AZ OSCAR-DÍJAT, MELYET 1928-BAN ALAPÍTOTTAK . . .

**NÉHA A RENDEZŐ IS PIHEN . . .
A KÉP A „TŰZOLTÓ UTCA 25.” FORGATÁSÁNAK IDEJÉN KÉSZÜLT**

Szabó István Kossuth-díjas — és most már Oscar-díjas — filmrendező szinte futva érkezett, s úgy huppant le a presszóasztal mellé, mint akinek csak percei vannak, hogy kifújja magát.

— Ez még mindig az Oscar-díj utáni ünneplés miatt . . . — akartam kezdeni, de a szavamba vágott.

— *Ugyan, dehogy! A főiskoláról jöttem és oda rohanok vissza. A színész-szakos hallgatóknak filmjátékot tanítok.*

— Tudom, hogy nem szeret interjút adni. Miért?

— *Ha a filmjeim nem beszélnek helyettem, akkor régen rossz! S az embereket úgysem a rendező érdekli, inkább a színészek, tehát nyilatkozzanak ők . . .*

— Akkor miért vállalkozott mégis erre a beszélgetésre?

— *Mert tizenéveseekről, kamaszokról van szó, s úgy érzem, nekik valóban mondanom kell valamit.*

— A „Mephisto” megértéséhez?

— *Ahhoz is, máshoz is . . . Egyébként valóban jó volna tudni, hogy mit és mennyit értettek meg a filmből, s milyen következtetésre jutottak a megnézése után.*

— Majd megírom, hogy a filmről alkotott véleményüket a szerkesztőség szívesen továbbítja a rendezőhöz. Rendben van?

— *Örülnék az ilyen leveleknek . . . rendben van!*

— A „Mephisto” témáját hagyjuk

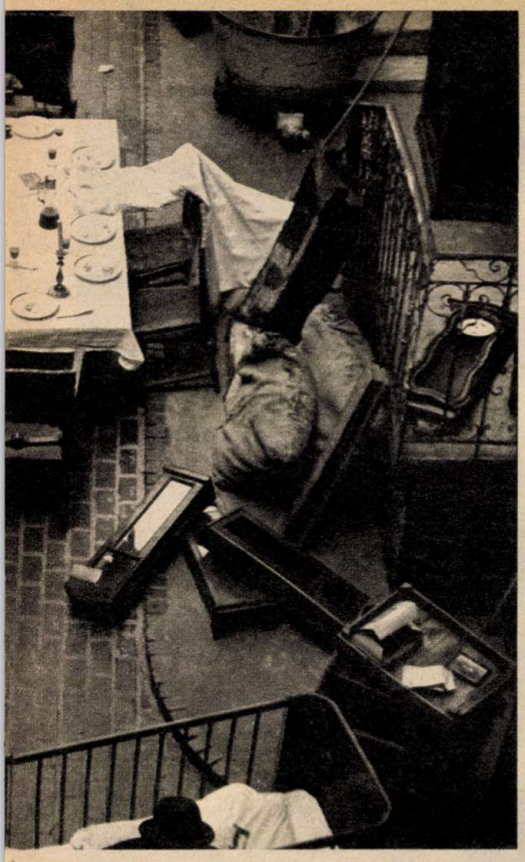

SZABÓ ISTVÁN GYAKRAN „ELŐJÁTSZIK" A SZÍNÉSZEKNEK

KLAUS MARIA BRANDAUER A „MEPHISTO" FŐSZEREPÉBEN

„MEPHISTO": OSCAR

egy kicsit későbbre. Először beszéljen önmagáról, a gyerekkoráról, a pályájáról...

— *1938-ban születtem, tehát gyerekként éltem át a második világháborút, ez adta az első, maradandó élményeimet. Ez pedig olyan véres „játék" volt, amibe milliók belehaltak... Aztán következtek a felszabadulás utáni és az ötvenes évek, amikor én is úttörő voltam... A filmjeimről sokan azt hiszik, hogy mind-mind saját életem emlékeiből táplálkozik, holott egy egész generáció személyes vallomásai, s nem csupán az enyémek. Ez érződik, ez köszön vissza az „Álmodozások kora", az „Apa", a „Szerelmesfilm", a „Tűzoltó utca 25.", a „Budapesti mesék" és a többi filmemben.*

— Budapesti születésű?

— *Tősgyökeres fővárosi vagyok. Itt éltem át minden „ostromállapotot"... Annak idején, amikor Pest felszabadult, én Budán laktam. Most pedig Pesten élek, amikor olyan „hadihelyzetek" keletkeztek, mint például a Nyugati pályaudvar melletti felüljáró építése.*

— Milyen gyerek volt?

— *Átlagos. Jó is, rossz is. Focizó, csatangoló, mindenre kíváncsi. Ez a kíváncsiság hajtott, amikor 1957-ben, a főiskolai tanulás mellett, a rádióban külső munkatársként dolgoztam.*

— Riporterkedett?

— *Inkább vetélkedtem... Padisák Mihály zseniális találmánya volt a rádiós vetélkedő műfaja, s én voltam a segédje, a „fegyverhordozója", a játékvezető-társa. Az 1957. április 4-én sugárzott első rádiós vetélkedőből nőttek ki a mai hasonló műsorok.*

— Emlékszik még valamelyikre?

— *Talán a legmókásabb a „Menyasszonyok—vőlegények" vetélkedője volt... Külön-külön stúdióba vittük őket, hogy ne hallhassák egymás válaszát. Például azt kérdeztük tőlük: emlékeznek-e még arra, hogy milyen ruhát viselt a párjuk, amikor először meglátták egymást, vagy mi a másik kedvenc étele? Kiderült, hogy a menyasszonyoknak sokkal jobb az emlékezőtehetségük...*

— Nincs nosztalgiája a rádiós munka iránt?

— *Csak ilyenkor, amikor nekem kell válaszolgatnom, ahelyett, hogy én kérdezősködhetnék.*

— Soha nem gondolt arra, hogy színész legyen?

— *De... talán... gondoltam!*

— Eljátszaná egy film főszerepét?

— *Ha jó a forgatókönyv és jó a rendező, nem mondanék rá rögtön nemet. Esetleg csak egy kicsit később.*

— A „Mephisto" egyik jelenetében egy pillanatra feltűnik, mint epizódszerepiő...

— *Biztosan jó volt a forgatókönyv és nekem megfelelt a rendező, ezért vállalkoztam a „szerepre"!*

— Milyen érzés Oscar-díjasnak lenni?

— *Iszonyú drukk után végtelen nagy öröm.*

— Most egy egész ország büszke Szabó Istvánra...

— *Ha viszont a következő filmem nem ilyenre sikerül, akkor esetleg az egész ország szid majd. Ez olyan foglalkozás, hogy egyszer fent, máskor lent. Ezért sem szeretek nyilatkozni.*

— Már új filmen dolgozik?

— *Még nem. Most olyan vagyok, mint a horgász, aki ül a vízparton a pecabottal és vár, hátha jön a hal...*

— A „Mephisto" témáját, Klaus Mann regényének feldolgozását miért választotta?

— *Több okból, s ez az, amiről a tizenéves mozinézőknek részletesebben beszélnék... Felnövekedett egy olyan nemzedék, amelynek, szerencsére, nincs személyes tapasztalata a háborúról, de a hét minden napján olvas, hall vagy a televízióban lát háborús eseményeket, borzalmakat. A „háborúcsinálásról" azonban fogalma sincs, s nem tudja elképzelni,*

KLAUS
MARIA
BRANDAUER
FOTO: B. MULLER MAGDA

„A FILM IGAZOLTA, HOGY JÓ VOLT A VÁLASZTÁS . . .”

„MEPHISTO”: OSCAR

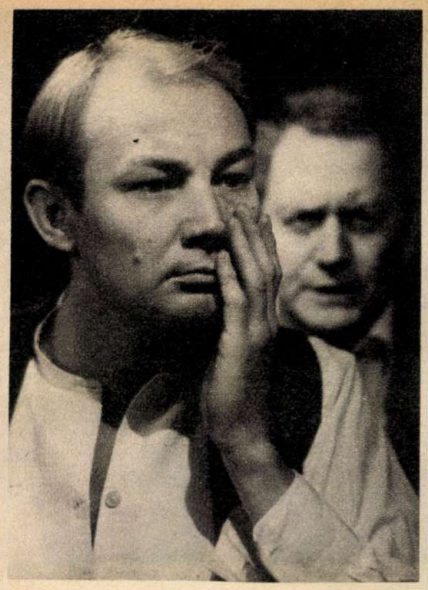

MAGYAR ÉS KÜLFÖLDI SZÍNÉSZEK AZ OSCAR-DÍJAS FILMBEN: CSERHALMI GYÖRGY, KLAUS MARIA BRANDAUER, KRISTINA JANDA ÉS BÁNSÁGI ILDIKÓ

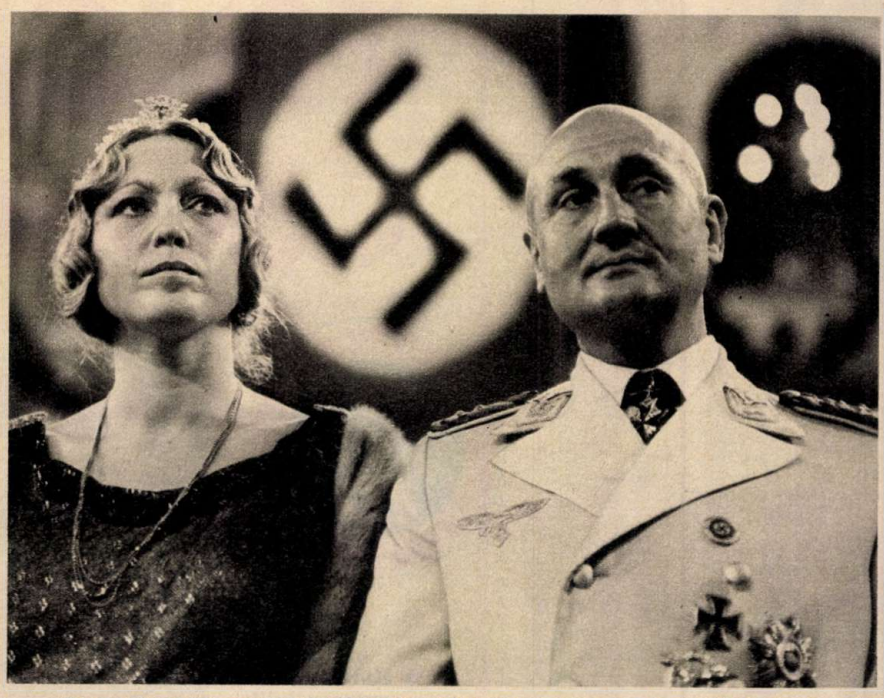

„. . . EGY SZÍNÉSZ ÉLETE ÁLL A KÖZÉPPONTBAN, DE AZ EGÉSZ HÁTTERÉBEN OTT MAGASODIK, MINT VALAMI ÖRDÖGI SZÍNJÁTÉK, A FASIZMUS KIALAKULÁSA . . .”

hogyan lesz átlagos emberekből vérengző, öldöklő hadsereg, illetve hogyan válnak ezek az emberek a hatalom eszközeivé, sokszor szinte a saját akaratuk ellenére.

— A „Mephisto” nem kimondottan háborús film . . .

— *Valóban nem az, hiszen egy színész élete áll a középpontban, de az egész hátterében ott magasodik, mint valami ördögi színjáték, a fasizmus kialakulása. Napjainkban egyre sokasodnak a jelek: emberek vigyázzatok, nehogy megismétlődjön!*

— És a másik ok, amiért éppen ezt választotta?

— *A film egy különös jellemű ember „élveboncolása”, aki nem tud másképpen élni, csak akkor, ha mindig sikere van, ha mindenki neki tapsol. Annak az oldalára áll, annak tesz a kedvére, aki ezt a sikeres utat egyengetni tudja, s nem érdekli az sem, hogy közben milyen célokat szolgál. Csak forgatja a köpönyegét, s hajlong a neki tapsolóknak . . .*

— Ez a jellemvonás lenne a „siker” ára?

— *Éppenhogy nem! Napjainkban is ismerünk sok olyan felnőttet és a lap olvasói is biztosan tudnának sorolni sok olyan kamasztársukat, aki mindenáron arra törekszik, hogy mindenkinek a kedvébe járjon, aki tehetségével, cselekedeteivel és egész lényével el tudja érni, hogy szeressék, becsüljék . . . Ha mindezt a saját sikerén túl a közösség érdekében, az igazi és jó célért is teszi, akkor hasznossá válhat, s valóban megérdemli az elismerést. A „Mephisto” főhőse azonban nem veszi észre, miként válik a nácizmus eszközévé, történelmileg veszélyes helyzetben önés közveszélyessé, s ez okozza a vesztét!*

— Hogyan talált rá Klaus Maria Brandauerre, a film főszereplőjére?

— *Televiziós filmjeit láttam, s azok nyomán választottam a szerepre. A film igazolta, hogy jó volt a választás. Brandauer egyébként a bécsi Burgtheater vezető színésze, a felesége filmrendező, s van egy tizenkilenc éves fia.*

— Mit érzett a díjkiosztó ünnepségen? Számított az Oscar-díjra?

— *Tavaly a „Bizalom” című filmem már az esélyesek között volt, mégsem kapta meg a mindössze huszonnyolc centiméteres Oscar-szobrocskát. Tehát mielőtt felbontották volna a borítékot, amelyben a győztes film címe szerepelt, igyekeztem úgy viselkedni, hogy a televízós kamerák semmit se vehessenek észre a bennem kavargó érzésekből. Aztán feltépték a borítékot és kiderült, hogy győzött a „Mephisto”! Csodálatos pillanat volt . . .*

— És most hol őrzi az Oscar-díjat? Otthon, egy vitrinben?

— *Még nem küldték utánam, tehát nem őrzöm sehol. Aztán pedig kellene venni egy vitrint, de minek az? . . . Most azonban elnézést kérek, rohanok vissza a főiskolára, tanítani. Többet úgysem tudok mondani. De a tizenéveseknek ezt el kellett mondanom!*

SOMOS ÁGNES

Szlovák lány

A német együttes

NEMZET TÁNC- CSOKO

V. ORSZÁGOS NEMZETISÉGI KÖTŐDÉSFESZTIVÁL
BÉKÉS CSABA

A fesztivál szünetében a Körös-parton gyorsan telik az idő, játékkal, beszélgetéssel

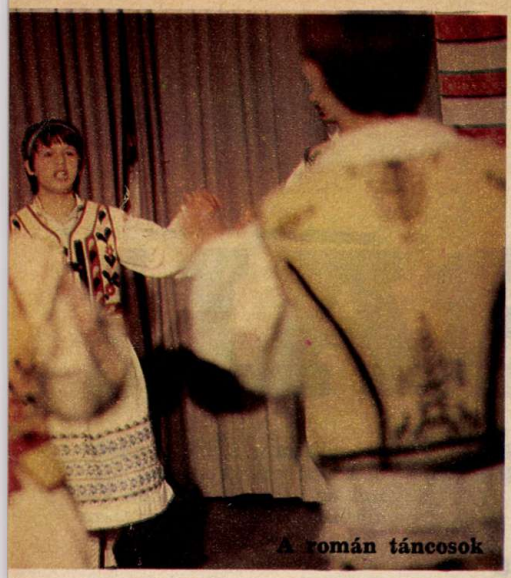

A román táncosok

ISÉGI

Frissítő fogócska a tavaszi szélben. A szlovák nemzetiségi iskola fürge lábú tagjai nem csak a dobogón mozognak otthonosan...

Wagner Margit képriportja

Pozvánka * Invitaite * Einladung * Pozivnica * Meghívó. Így, öt nyelven: szlovákul, románul, németül, szerbül és magyarul hívták a rendezők a magyarországi nemzetiségi iskolák ötödik néptánc fesztiváljára, Békéscsabára az érdeklődőket. Hagyományosan ez a város ad otthont évek óta ennek a hatalmas, sokszínű, kavargó forgatagnak. Ezúttal kétszáz gyerektáncos mutatta be tudását, de kívülük zenekarok is szerepeltek. Nagy sikert arattak többek között a tótkomlósi, a sátoraljaújhelyi szlovák, a bonyhádi német táncosok. Sok tapsot kapott a szarvasi szlovák citerazenekar, valamint az NDK-ból érkezett fúvószenekar. A pompás hangulatú bemutatók méltó megkoronázása volt, hogy a fesztivál utolsó jelenetét követően a táncosok lepattantak a színpadról, táncra hívták a közönséget, s együtt ropták, lejtették a táncokat.

Mellesleg kedves gesztusként a fesztivál résztvevői a környező falvakba is ellátogattak bemutatókat tartani, így azok is ízelítőt kaptak a színpompás esemény hangulatából, akik nem lehettek jelen a több napos rendezvényen.

A bonyhádi citerások nagy sikert arattak a fesztiválon és az alkalmi műsorokon is...

ZORÁN

Zorán. Megszoktuk már, hogy egyszerűen csak a keresztnevén szólítjuk. Lemezein, koncertjeit hirdető plakátjain is pusztán ennyi áll: Zorán. A népszerűség jele ez. És a megbecsülésé. A szakmai elismerésé pedig a Liszt-díj, amit a közelmúltban kapott meg Sztevanovity Zorán.

Mérnök helyett — zenész

— „Nekem még nem volt gyerekévem, senki sem énekelt értem, nőttem a felnőttek mellett, ugyanúgy, ahogy más" — énekli egyik dalában. Valóban így élt? Mire emlékszik vissza legszívesebben?

— *Amikor egészen kicsik voltunk, akkor számunkra ez az ország még a külföldet jelentette. Jugoszláviából jöttünk, és nem értettük a nyelvet, nem tudtunk hasonló korú srácokkal barátkozni. De a gyerekek gyorsan feltalálják magukat, mi is hamar legyűrtük a nyelvi gátakat. Először kézzel-lábbal magyaráztunk egymásnak. Szigorú iskolánkban aztán a magyart is gyorsan megtanultuk. Ha anyámat kérdezné, ő biztosan azt mondaná, hogy áldott jó gyerekek voltunk, én azonban emlékszem arra, mikor a suli lépcsőjén úgy gurultam le, mint egy darab fa. Izgága, mozgékony fiúnak ismertek* — joggal.

— A bukfencet kivéve a gyerekkorában történtekről mindvégig többes számban beszélt.

— *Igen, mert öcsémmel, Dusánnal szinte elválaszthatatlanok voltunk, s vagyunk ma is. Ő mindig egy kicsit később lépett azokra az utakra, amelyeken én jártam, hiszen fiatalabb. Az első detektoros rádiónkat azonban együtt építettük, óriási izgalmak közepette.*

— Ez azt jelenti, hogy műszaki érdeklődésük volt?

— *Olyannyira, hogy egy darabig mindketten a műszaki egyetemre jártunk. Talán mérnökök lennénk, ha nem szólt volna közbe a zene. Gimnazista korunkban szüleink zongorázni taníttattak bennünket, és közben a beatzenét is kezdtük megismerni. Házibulikon, iskolai rendezvényeken állandóan az új számokat hallgattuk. Ha jól emlékszem, először saját osztálytársaimnak énekeltem, gitároztam, pontosabban együtt énekeltünk mindenfélét, a slágerektől a mozgalmi dalokig. A hétvégeken rendszeresen jártunk táncolni. Nem is tudom, honnan vettük a bátorságot, de egy alkalommal az egyik szünetben felkéredzkedtünk a színpadra a pihenő zenészek helyére. Egészen mást játszottunk, mint ők, s fantasztikus sikerünk volt. Azt hiszem ez volt az a pillanat, amikor eldőlt, hogy soha többé nem válok meg a gitáromtól.*

Kócos kis ördögök a Metróban

Nem sokkal ezután Zorán vezetésével megalakult a Metró együttes. Első, nagyobb nyilvánosság előtt történő fellépésük nem volt valami sikeres. Kiestek az első „Ki mit tud"-on. A második versenysorozaton Zorán egyéni előadóként indult, együttese kísérte és nyert. A Metró együttes a hatvanas évek közepén a csúcsig jutott. „Főhadiszállásuk" ekkor a Dohány utcai klub volt. „Kócos kis ördögök voltunk..." énekelték a fiúk, és a zsúfolásig megtelt terem mint háborgó tenger hullámzott, lüktetett a zene ritmusára. A Metró tíz évig sokaknak jelentette a beatzenét, a szórakozást, az „őrületet". Tíz év után a Metró együttes feloszlott.

— Mi történt ezután?

— *Volt még néhány kísérlet más felállásban, de igazán egyik sem volt életképes. Játszottam a Taurus Ex. T. együttesben a kitűnő gitárossal, Radics Bélával, de ez sem tartott sokáig. Egy hosszabb pihenő, várakozó, alkotó időszak után léptem ismét színpadra, most már önálló előadóként. Nagyszerű zenészek álltak mögöttem: Presser Gábor, Babos Gyula, az LGT, meg még sokan mások, és természetesen az öcsém. A legszebb talán az volt az egészben, hogy a közönség is vállalta a játékokat, amelyeket mi, zenészek a színpadon produkáltunk. Az ilyen hangulatok soha, semmilyen próbán nem jöhetnek létre. Olyan az egész ilyenkor, mintha mindannyian csodálatosan jó barátok lennénk.*

— Sok barátja van?

— *Sajnos, a mi életünkben nagyon kevés idő marad az igazi barátságok kialakulására. Szerencsére nem kell magányos farkasként élnem a pályán. Olyan emberek szerzik dalaimat, akiket szeretek és érzem, hogy ők is szeretnek.*

Vasárnap délután

— Hogyan születik egy Zorán-dal?

— *A „Vasárnap délután"-t biztosan sokan ismerik. Nos, az egész harmadik nagylemezem anyaga együtt volt már. Presser, Dusán és én dolgoztunk rajta az egyik vasárnap. Mindannyian éreztük, hogy a végére kellene még valami lassú, lírai szám. Természetesen, ahogyan az ilyenkor lenni szokott, nem jutott semmi az eszünkbe. Végül otthagytunk mindent, és elindultunk sétálni, fagylaltozni, szétnézni a városban. A munkát is elfelejtettük. Amikor hazaértünk, Presser leült a zongorához. Szinte egyből, mindenféle alakítgatás, igazítás nélkül eljátszotta a számot, valahogy kiszaladt belőle. Szövegben még összegyűjtöttük mindazt, ami véleményünk szerint hozzátartozhat egy ilyen naphoz, és kész volt a dal.*

— A közönség, a rajongó mindig választhat magának kedvenc dalt, lemezt. És az énekes?

— *Nekem mindig az utolsó munkám a legkedvesebb. Az új lemeznél ugyanúgy szurkolok, mint a legelsőnél. Ha elkészülök valamivel, máris tovább zakatolnak a fejemben a gondolatok, keresve egy új témát. Hiába megyek el üdülni, pihenni... Sokszor éppen ott születnek a legjobb ötletek, mert egy érdekes élmény, egy kellemes hangulat bárhol adódhat, és csak ennyi kell egy dalhoz. Ilyen az én életem...*

Koncz Dezső
Fotó: Záhonyi Iván

PAJTÁS

SZTEVANOVITY ZORÁN

Fotó: Karasz Lajos

Jobbra: fogyasztásmérő, gyorsulásmérő, hőmérséklet-szabályozó, utazósebesség-mérő és parányi számítógép

Ilyen ma egy modern műszerfal. A gépkocsivezető — akár egy pilóta — egyszerre több jelzést kénytelen követni a szemével...

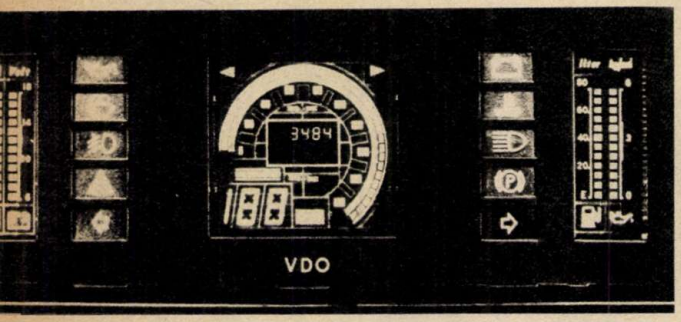

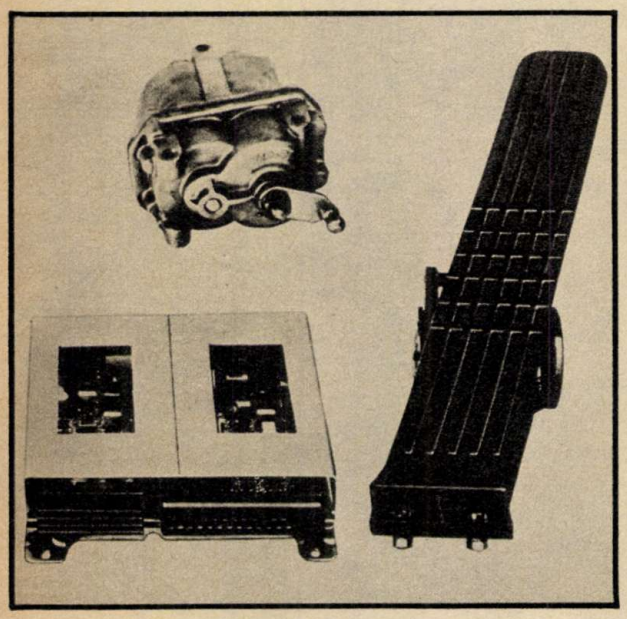

A három alkatrész, amely a gépkocsi üzemanyag-fogyasztását csökkenti. Elektromos jelfogó, számítógép és gázpedál

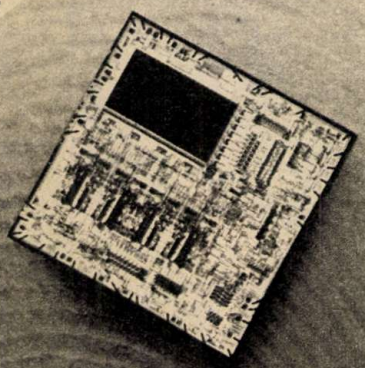

Jól érzékelteti a fotó azt, hogy a mikroprocesszor a mutatóujjnak csak egy részét fedi. A miniatürizálásnak ez már szinte a csúcsa!...

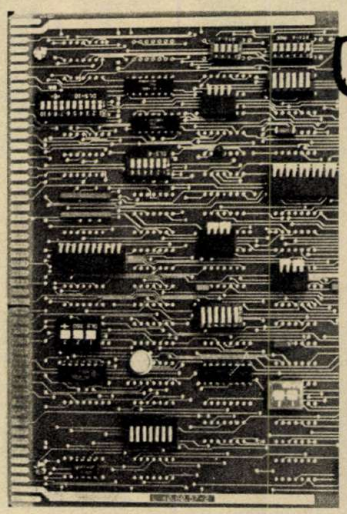

Nagyító alatt a számítógép lelke. Ez az összetett komputer sokféle feladatra programozható

Joggal teszi fel a kérdést a képek láttán az olvasó: autó vagy repülőgép műszerfalát látja-e? Nos, nem könnyű a válasz. A ma (holnap) autójának annyi és olyan elektronikus berendezése van (lesz), hogy könnyen összecserélhető akár a nagy teljesítményű repülők műszereivel. Persze, ez azért lehetséges, mert a „kijelzők" nagyon hasonlítanak egymáshoz, valamint a gépkocsikban használt elektronika mindennap több helyet követel magának. A több hely furcsán ellentmondásos, hiszen az elektronika mai fejlődését éppen az teszi ugrásszerűen gyorssá, hogy gyufásdoboznyi területre apró számítógépeket lehet beépíteni. Ezek a parányi számítógépek gyűjtik magukba az információkat — a BIT-eket. A BIT (Binary digit) a mikroelektronika legkisebb egysége, a kilobit ennek ezerhuszonnégyszerese.

Ezzel az adattal szokták jelölni a memóriák (tárolók) befogadóképességét. Az igen kisméretű chipek (csipek) feladata az integrált áramkörök segítségével a parányi félvezető lapon a betáplált adatokat tárolni, szükség esetén a mikroprocesszorba, a törpe számológépek „lelkébe" juttatni.

Hogy mi mindent irányíthatnak, vezérelhetnek a mikroprocesszorok, arra igen jó példa a gépkocsi.

MIKROELEKTRONIKA – AUTÓELEKTRONIKA

Műszerek mutatják a száz kilométerre átszámított pillanatnyi benzinfogyasztást vagy azt, hogy hány kilométer megtételére elegendő a tartályban levő üzemanyag. Forgalmi dugókról, elterelésekről, ajánlott útvonalról, az úticél eléréséhez megválasztható legjobb sebességről informálnak a műszerek. És amit nem láthatunk; elektronikus gyújtásszabályozók, fogyasztáscsökkentő szerkezetek segítik az olcsóbb üzemeltetést.

Japán gépkocsitervezők a tél folyamán a Toyota gyártmányú autóba „ínyencséget" is szereltek. Elektronikus zárszerkezetet — tolvajok elleni védekezésre. Az indítás is gombnyomások kombinációjaként történhet. A vezető vagy utasa kisméretű nyomtatott áramkörű lapot csúsztat a számítógépbe, mire a kerekek nyomása, az ülések, a támlák megfelelően változtatják helyzetüket a bent ülők súlyától, méretétől függően.

Más kocsiknál a lengéscsillapítókat állítja be a számítógép a terhelésnek megfelelően, vagy az ablaktörlő sebességét folyamatosan gyorsítja, lassítja a csapadék mennyiségéhez alkalmazkodva.

A Mercedes cég fékradart épített kocsijába, amely az egymás után haladó kocsik ütközését küszöböli ki. Főként ködben ad segítséget ez a vezetőnek, mert adott esetben még meg is állítja a gépkocsit, nemcsak fékezi annak sebességét.

Rádió, rádiótelefon, magnetofon, televízió menet közbeni használata már megszokott látvány a nálunk forgalomban levő gépkocsiknál is. Hogy mi mindent építenek még be a kilencvenes évek gépkocsijába? Nem tudjuk. De a tervekről már hallottunk. Tovább csökkentik a műszerek méreteit, az elektronikus kijelzők helyébe beszélő (szimulátor) jelzőket képzelnek, hogy a műszerfalon a digitális és folyadékkristályos számok, betűk helyét a kisméretű hangszóró foglalja majd el. S akkor ismét alig lesz valami a műszerfalon...

Forrai G. János
Fotó: Hobby

A különös formájú gépkocsi nem a jövő autója. Sebessége eléri az óránkénti kétszáz kilométert. Ezt azonban biztonságos körülmények között!

„Ha az autóipar az utóbbi hetven évben úgy haladt volna, mint a számítástechnika, egy Rolls Royce-t húsz dollárért lehetne kapni, motorja gyufafej nagyságú lenne, sebessége százezer kilométer/óra és egymillió kilométeren három liter benzint fogyasztana."

(A Magyar Tudomány című folyóiratból)

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Vár benneteket a Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége, – gyertek hozzánk szakmát tanulni!

A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli.

Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezésteket a következő szakmákba:

általános vegyipari, hegesztő, esztergályos, marós, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyigépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgép-szerelő, villamoshálózat-szerelő, műszergyártó- és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek), bútorasztalos, épületasztalos, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló, kőműves.

A képzési idő 3 év, kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek a következő szakmákban:

általános vegyipari, elektronikai műszerész, irányítástechnikai műszerész. A képzési idő 4 év, az általános vegyipari szakon kollégiumot biztosítunk.

Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:

tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj, 250 Ft társadalmi ösztöndíj + ösztöndíjkiegészítés, félévenként jutalomlehetőség, évente nyereségrészesedés, szociális és kulturális lehetőségek.

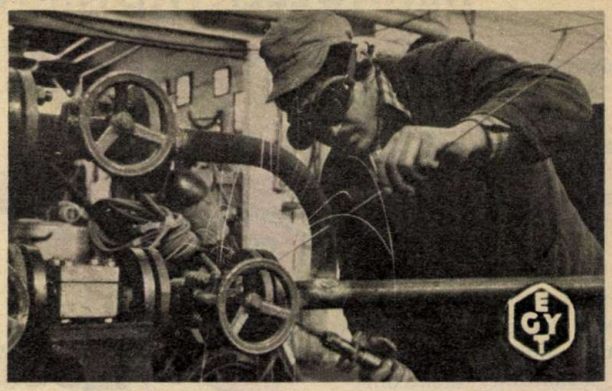

A szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb szakmai tanfolyamokon. Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

Továbbtanulással kapcsolatos további részletes tájékoztatást ad a Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya

Címünk: Budapest X., Keresztúri u. 30–38. Levélcím: 1475 Budapest Pf. 100. Telefon: 836-702

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon. Jelentkezéseteket előjegyzésbe vesszük.
Ne feledjétek! – Vár az

politoys®
HUNGARY BUDAPEST

BOGNÁR BOLYGÓK

Szívesen birkóztok nehéz feladatok megoldásával? A bűvös kocka után egy új logikai játékot nyújtunk át, a Bognár bolygókat, amely több, mint 100 milliárd variációs lehetőségével jó szórakozást nyújt.
Fejleszti az emlékezőtehetséget és kombinatív készséget.

VÉDD MEG A TÁBORT!

Szerettek számháborúzni, indiánosdit játszani? A „Védd meg a tábort!" játékunk úttörő klubokban, otthonokban rossz idő esetén is lehetőséget nyújt, hogy nagy csatákat vívjatok. A társasjáték nemcsak izgalmas, szórakoztató elfoglaltságot biztosít, hanem fejleszti emlékezőtehetségeteket, taktikai érzéketeket, és logikai képességeiteket.

A játékok megvásárolhatók a TRIÁL szaküzletekben és az áruházak játék osztályain.

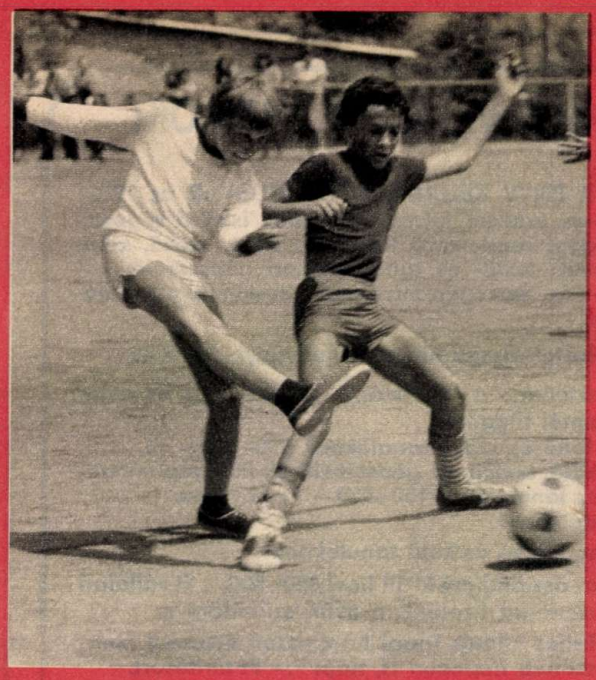

PÁLYÁN MARADNI

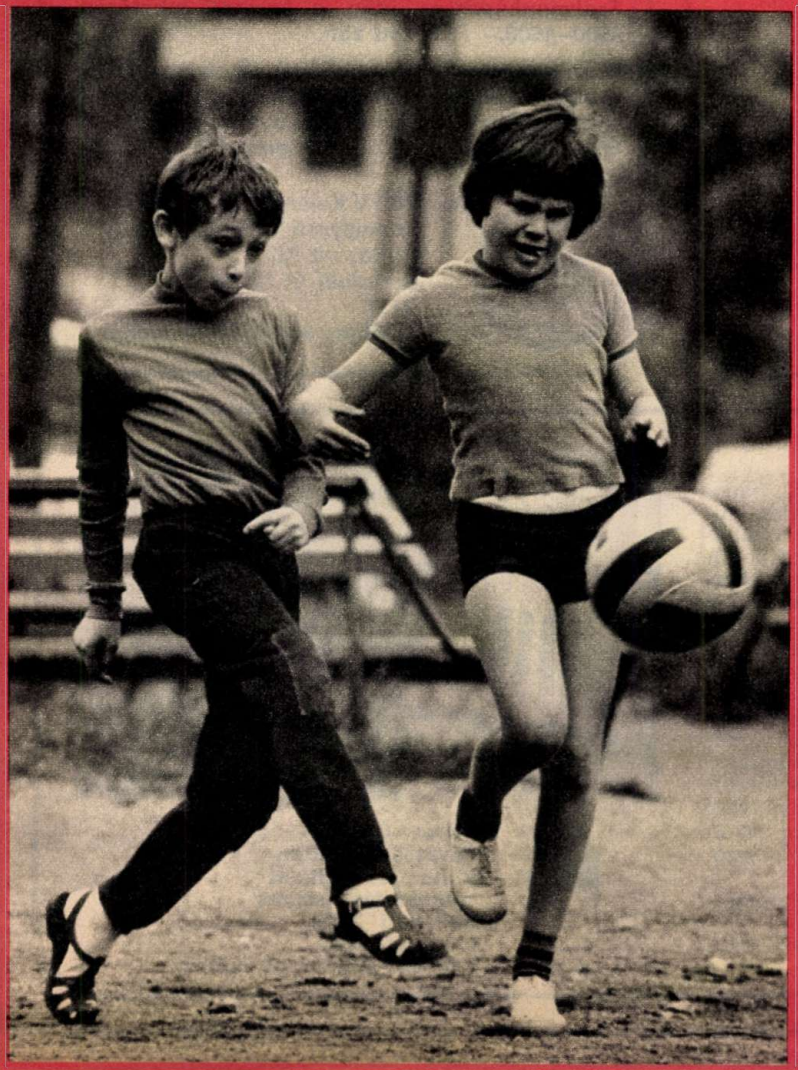

Ősszel, szeptember 11-től folytatódik a Magyar Televízió nagy sikerű gyerek labdarúgó műsora, a Pályán maradni. Az elmúlt évben kétezer-ötszáz csapat jelentkezett, az egyes adásokat nagy érdeklődés kísérte.

— *Még Nyilasi Tibi is végignézte a meccseket* — újságolja *Novotny Zoltán*, a műsorvezető.

— Mi a célja a Pályán maradni műsornak?

— *Labdarúgó-utánpótlásunk alapjának szélesítése. Sokszor látunk olyan gyerekeket, akik remekül játszanak. Dunakeszi csapatából például Horváth Kálmánra még Szepesi György is felfigyelt. Ezenkívül azt szeretnénk, ha minél több közösség kovácsolódna össze.*

— Változatlan marad a műsor?

— *Nem. Ebben a tanévben tizennyolc adás lesz, több mint tavaly. Újdonság, hogy a győztes csapat addig marad versenyben, amíg nem szenved vereséget. A legtöbbet játszó együtteseknek Zánkán úgynevezett Szuper Kupa tornát rendezünk. Kéthetente, szombatonként lesz látható a Pályán maradni! A hatvanperces adásidőkben helyet kapnak a KSI focistái, akik bemutatókat tartanak, illetve ismert vendégek, válogatott labdarúgók, akik játszanak majd a gyerekekkel.*

— Hogyan lehet jelentkezni?

— *Alapfeltétel: tíz mérkőzést kell igazolniuk az együtteseknek, amit korábban már lejátszottak. Korhatár: tizennégy év, csak felsőtagozatosok nevezzenek, a csapatok létszáma tizenkettő lehet. Továbbra is sorsoljuk a résztvevőket, utazási és szállási költségeikről a Magyar Televízió gondoskodik. A címünk: MTV Gyermekosztálya. — 1810. PÁLYÁN MARADNI.*

ÉRDEKEL A KÉMIA?

Jelentkezz továbbtanulásra a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolába! (Budapest II., Lajos u. 1. – 1023) Iskolánk az országban egyedüli olyan oktatási intézmény, amely a vegyipari szakmán belül a könnyűipar számára képez szakembereket. Három szakmai ágazatban – textilvegyipari, bőrvegyipari és papíripari – folyik a képzés. Az érettségi után tanulóink vagy továbbtanulásra vagy technikus minősítésre jelentkezhetnek. Vidéki tanulóink részére kollégiumi férőhelyet biztosítunk.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV KELENFÖLDI TEXTILGYÁR az 1982/83-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat: fonó, szövő, kötő, fiúkat: textil- és ruházati ipari gépszerelő, kötő- és varrógép-műszerész szakmunkástanulónak.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően
– fonó és szövő tanulóknak 350–700,– Ft,
– kötő, textilipari gépszerelő és kötőgép-műszerész tanulóknak 150–550,– Ft havonta.
Juttatások:
fonó, szövő és kötő tanulóknak:
– az ösztöndíjon kívül havi 450–500,– Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is.
– Teljes ellátás (napi háromszori étkezés) munkaszüneti napokon is, napi 7,– Ft térítésért.
– Lányok részére szakmunkástanuló otthonban, fiúk részére kollégiumban biztosítunk elhelyezést.
– III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500–4500,– Ft között van.

Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk. Továbbtanulásra lehetőség van. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

Cím: PNYV Kelenföldi Textilgyár személyzeti oktatási osztály Budapest XI., Budafoki út 111–113. 1117 Telefon: 868-955/191 mellék.

FIGYELEM!

Ács-állványozó, kőműves, villanyszerelő, bádogos-tetőfedő, vas- és fémszerkezeti lakatos, hidegburkoló, fapadlózó-műanyagburkoló, épületasztalos, szobafestő-mázoló, víz-, gáz-, központifűtés-szerelő szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1982-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve, akik jelenleg a 8. osztály tanulói.
Vidékieknek a tanulmányi időre térítésmentesen tanulóotthont, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget nyújtunk. Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíjkiegészítést, valamint kőműves, ács-állványozó ipari tanulóknak 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.
Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.
Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

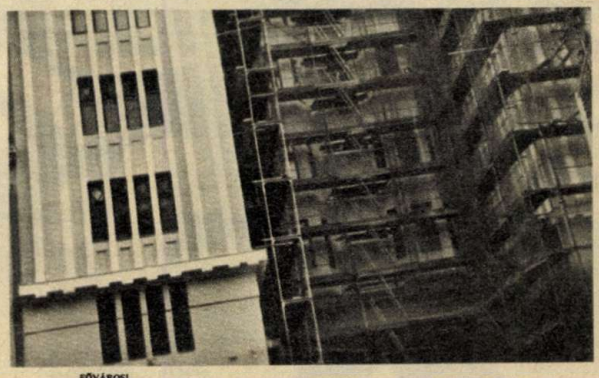

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST

Pontos címünk: Fővárosi 3. számú Építőipari Vállalat szakoktatási csoport Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/121 mellék.

FIGYELEM!

Az 1982/83-as tanévre a 14. életévet betöltött és általánost végzett **lányokat** szövőnek, **fiúkat** villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: **villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,** a többi szakmában **500 Ft** társadalmi ösztöndíj. Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően **410–620 Ft** tanulmányi ösztöndíj, plusz **130 Ft** jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben **5% szakmunkáspótlékkal 3300–5000 Ft/hó,** a többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat és péntek kivételével bármely munkanapon 8–15 óráig.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII., Fáy u. 81–83. – 1135

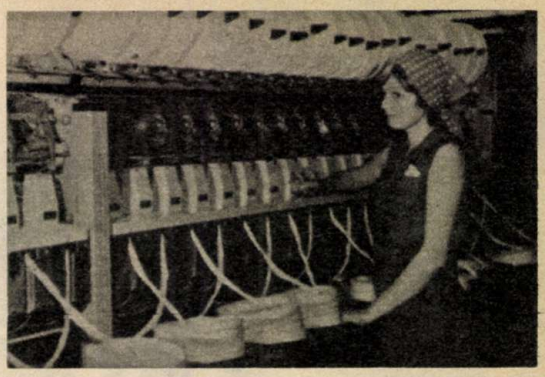

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat,** illetve **textilgépszerelő, esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkástanulónak,** akik az 1981/82-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben dolgoznak.

Szakmunkásvizsga után:
— a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kapnak elhelyezést.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. — 1502

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.

Juttatások:

— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.

Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:

— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek,**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**

Ezen felül megilleti a tanulót:

— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset **3200—4400 forint** között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85–91. 1183 címre küldd!
Várjuk a jelentkezéseket!

VILÁGBAJNOKSÁG HISPÁNIÁBAN

FOCI-LÁZBAN A VILÁG

A LATIN FUTBALL MŰVÉSZEI

•

A KÉT MICHEL DIADALA

•

A FOGVA-TARTOTT GÓLZSÁK

A párizsi Parc des Princes stadion közönsége mámoros örömben úszott. Egész Párizs, sőt egész Franciaország ünnepelt ezen az estén. Negyvenötezer néző előtt, 1982. február 23-án megszületett a csoda. Méghozzá egy olyan csoda, amelyre szurkoló-nemzedékek hiába vártak évtizedekig: Franciaország válogatott tizenegye legyőzte Olaszország nemzeti csapatát. Hatvankét évig kellett várniuk erre a bravúrra.

A két Michel diadala volt ez a világbajnoki előkészületi mérkőzés. Michel Hidalgóé, a szövetségi kapitányé és Michel Platinié, napjaink legnépszerűbb francia focisztárjáé, aki az első félidő közepén hatalmas bombagóllal szerzett vezetést, s adott elsöprő lendületet együttesének. A 2:0-ás siker után a franciák megnövekedett önbizalommal és becsvággyal tekintenek a spanyolországi nagy napok elé, s az 1958-as svédországi világbajnokságot álmodják vissza. Akkor a franciák a harmadik helyért a világbajnoki cím védője, az NSZK félelmetes együttese ellen léptek pályára. Parádés mérkőzésen, szenzációs formában játszó csodacsatáruk, a ma már legendás Just Fontaine vezérletével 6:3-ra lépték le Sepp Herberger, a világhírű edző gárdáját. Fontaine egymaga négy gólt lőtt, a VB-sorozat alatt összesen tizenhármat, s ezzel megjavította a korábbi tizenegy gólos csúcsot, amelyet Kocsis Sándor ért el 1954-ben. A franciák eddig hét világbajnokságon vettek részt, s ez a bronzérem jelenti mind között a legjobb eredményt.

A vesztes olaszok lógó

Az olasz válogatott két csillaga: a kapus Zoff és a középpályás Antognoni. Mindketten mérkőzések sorsát dönthetik el teljesítményükkel

Carlos Santillana, a házigazdák tapasztalt játékosa, a Real Madrid erőssége a VB idején lesz harmincéves. Jó eredménnyel akarja ünnepelni születésnapját

orral távoztak, pedig nincs szégyenkeznivalójuk, méltán büszkélkedhetnek múltjukkal, két alkalommal is világbajnoki címhez jutottak, 1934-ben és 1938-ban.

— Egész egyszerűen nem tudtunk gólt lőni! — kesergett Bearzot kapitány Párizs után. — De majd segítünk ezen! — s mindjárt meg is magyarázta, hogyan: — Paolo Rossi nem lehetett még velünk a franciák elleni előkészületi mérkőzésen... De Spanyolországban ott lesz.

Ki is Paolo Rossi? Már meglehetősen hosszú ideje nem látható az olasz labdarúgópályákon. Legfeljebb tévén vagy a lelátókról követhette a bajnoki eseményeket. Rossi ugyanis annak idején, az úgynevezett fekete totó-botrány egyik hőse volt, főszerepet játszott a sokmillió lírás csalásban, a mérkőzések adásában-vevésében. Két és fél esztendős eltiltása május 2-án jár le. A középcsatár — aki az argentínai VB-n oly pompás gólokat lőtt, s hazájában oly nagy népszerűségre tett szert — most a Juventus színeiben kergeti tovább a labdát. Bearzot a büntetés letöltése után — a hosszú kényszerpihenő ellenére is bizalmat szavazott a gólgyárosnak. Nem is igen tehetett mást, hiszen éppen a gólgyártás a leggyengébb pontja a védekezésben megbízható, a mezőnyben nagyszerűen futballozó „azzuriknak".

— Rossi olyan bűvésze a labdarúgásnak — mondta Bearzot —, akit nyugodt szívvel állítanék be akár egy világbajnoki tétmérkőzésre akkor is, ha előtte egyetlen alkalommal sem játszana a válogatottban... — Bizalom a javából.

Egy „csodacsatár", a franciák sztárja: Michel Platini, játékmester és „gólgyáros"

S ha már a bizalomról van szó, okvetlenül szót kell ejtenünk az olasz válogatott csodálatos cerberusáról, Dino Zoffról, aki minden bizonnyal nemcsak a VB egyik legkiválóbb kapuvédője lesz a Mundialon, hanem a legidősebb is. A lassan-lassan nagypapa korú kapus elmúlt negyvenéves, de ha van biztos helye valakinek az olasz válogatottban, akkor az ő. Immár a harmadik világbajnokságra készül, s lassan arra, hogy belép abba az elit klubba, amelynek tagjai több, mint 100 alkalommal ölthették magukra a címeres mezt: Bobby Moore, Bozsik és a többiek közé.

*

Labdarúgó világbajnokságot rendezni — nem gyerekjáték. Fő is a feje fél Spanyolországnak. Annak ellenére is, hogy szenyor Raimondo Saporta, a rendezőbizottság vezetője valóban korán látott neki a szervezésnek. Elégedettek lesznek-e a csapatok a szállással? Nem lesz-e gond a résztvevők szállításával? Simán mennek-e majd vajon a tévéközvetítések? Fellendül-e a várt mértékben a turistaforgalom? S nem okoznak majd botrányt és bonyodalmakat a szurkolók?...

A legizgatóbb kérdés azonban mégis az a spanyolok számára, hogy tud-e majd élni a hazai pálya rendkívüli előnyével válogatott csapatuk, amely, mint a VB rendezője, mentesült a selejtezők minden nehézségétől.

Minden csapatrészben akadnak egészen kimagasló képességű játékosok. A kapuban a híres Arconada, a védelemben Tendillo, a középpályán a legjobb spanyol focistának tartott Zamora, tavaly a Wembley stadionban káprázatos teljesítménnyel járult hozzá csapata 2:1-es győzelméhez az angolok felett. No, és természetesen Enrique Castro Quini, a Barcelona középcsatára, a tavalyi spanyol gólkirály, aki nemcsak kivételes labdarúgó tudománya miatt vált híressé. Emlékezetes, hogy 1981 márciusában három gengszter a Hercules elleni összecsapást követően autogramkérés ürügyén a közelébe férkőzött és elrabolta. Csaknem egy hónapig tartották fogva milliós váltságdíjat követelő elrablói, míg végül a spanyol rendőrség rajtaütött a rejtekhelyen és kiszabadította a kissé megviselt labdaművészt. Fellélegzett az egész, izgalomban, feszültségben élő labdarúgó társadalom, s Quini hamarosan visszanyerte régi formáját... Csapata egyik utóbbi kupamérkőzésén Lipcsében — amint ezt a magyar tévénézők is láthatták — a Lokomotív ellen 3:0-ra nyert a Barcelona, s Quini volt a mezőny legjobbja.

(Folytatjuk május 13-i számunkban)

Galloy Rezső

TÖPRENGŐ

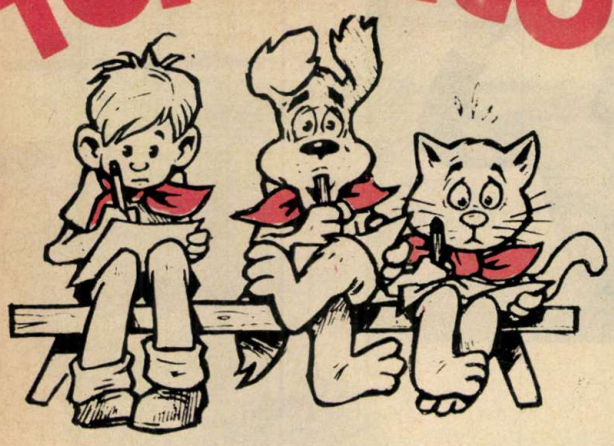

A 13. SZÁM MEGFEJTÉSEI

A SZABADSÁG JELKÉPE: A gellérthegyi szabadságszobor mellékalakja. – HÍMES TOJÁS: C. – NEMZETEK ÜNNEPEI: X, 1, 2, X, 1, X, X. – HŐSKÖLTEMÉNY: Elias Lönnrot. – A FESTŐMŰVÉSZ: 2-es. – NÉVNAPOK: Béla, Péter.

MÁJUSHOZ FŰZŐDIK

A tavasz legszebb hónapjának is van jó néhány nevezetes napja. Történelmi évfordulók, híres emberek születésnapjára való emlékezés és egyebek. Fejtörő rovatunkat ezekből állítottuk össze.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 17. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ."

A TUDÓS. Ő volt az, aki „Az égi szférák forgásáról" című munkájában elsőként állapította meg: Földünk nem áll mozdulatlanul a világegyetem közepén, hanem saját tengelye körül forog és bolygótársaival a Nap körül kering. A heliocentrikus (a Nap középpontú) világkép megalkotója 1543. május 24-én halt meg. Ki volt ő? (Minden harmadik betűpárt olvasd össze!)

NAPTÁR

MÁJUS		2	2	3
	3		1	5
	2	3		4
+	2	5	4	
hó	9	9	7	2

AZ ELSŐ. A felszabadulás óta minden esztendőben megünnepeljük május elsejét, a munkásság nagy ünnepét. Vajon melyik évben gyűltek össze elsőként a világon a munkások, hogy hirdessék az összefogást? (Végezd el a számtani műveletet, így megismered a hiányzó négy számot, amely együtt egy évszám!)

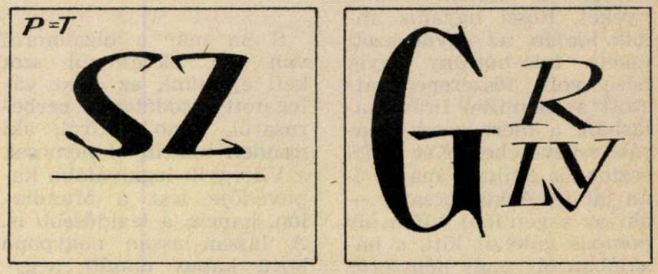

NEVEK. A rejtvényeinkben elrejtett nevek viselői májusban tartják névnapjukat.

NYERTESEK

A 11. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Czikora András, Bp. XVI.; Dallos Gabriella, Bp. XI.; Lázár Andrea, Bp. III.; Lengyel Ágnes, Bp. XV.; Rendes Rita, Bp. XVI.; Ákoshegyi Gerda, Szekszárd; Dankó Éva, Rétság; Gombkötő Betty, Gyula; Hász Károly, Rém; Ilia Mária, Bácsbokod; Klein Ilona, Kiskunmajsa; Kovács Krisztina, Bárna; Kovács Zsolt, Esztergom-Kertváros; Manuzsics Mária, Csikéria; Nagyváradi Tünde, Andornaktálya; Nehoda Ágnes, Szarvaskő; Ortvein Zoltán, Veszprém; Torják Mária, Bárna; Tóth Katalin, Móricgát; Török Zoltán, Sükösd.

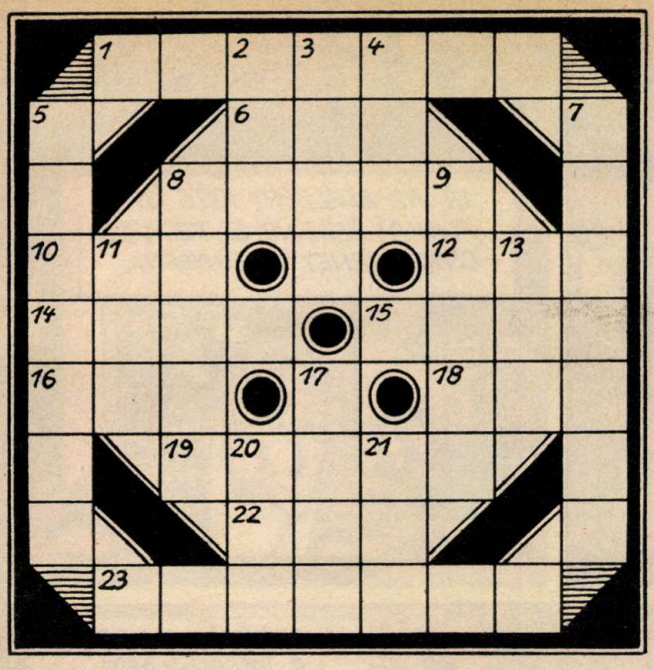

A GYERMEKEK ORVOSA. 160 évvel ezelőtt, 1822. május 18-án született egy világhírű magyar orvos, aki elsősorban a gyerekek gyógyítója volt. Nevét a függőleges 8. és 9. sorokból tudod meg.

VÍZSZINTES: 1. Világhírű magyar porcelán. 6. Az ember és az állat életműködésének az irányítója. 8. A mezőgazdasági cselédet hívták így. 10. Fejér megyei város betűi keverve. 13. Becézett kisdedóvó. 14. Híres pesti kávéház (zárt betű: E) 15. Ma már eléggé ritka női név visszafelé (zárt betű: A). 16. Kubai és marokkói autók jelzése. 18. Láz betűi keverve. 19. ... Joker (mindenes kártyalap), visszafelé. 22. Ezért küzd a focista. 23. Csongrád megyei város.

FÜGGŐLEGES: 2. RAÉ. 3. A Balaton festője (József). 4. Még félig sincs készen a nyenyere! (népi hangszer). 5. Dunántúli hegység (egyik zárt betű: E). 7. Égitest (egyik zárt betű: G.) 8. A híres magyar orvos vezetékneve... 9.... és a keresztneve (ez visszafelé). 11. Azonos mássalhangzók. 13. A legerősebb folyadék (a találós kérdés szerint). 17. Olykor így is becézik az Ilonát. 20. Leg betűi, keverve. 21. Romániai folyó.

ŐS-BEMUTATÓ

1917. május 12-én mutatta be a budapesti Operaház Bartók Béla táncjátékát. A kép segítségével találd ki a címét!

A FESTŐ. Anyák napját ünnepeltük (és ünnepeljük még ma is), éppen ezért választottuk ki a múlt század egyik jól ismert – de ma már kissé elfeledett – magyar festőjének ANYA ÉS GYERMEKE című alkotását. A festő 1807. május 22-én született. Mi volt a neve? (Az alábbi titkosírásból könnyen „kihámozhatod".)

BÉEROCÉKÁY
KÁÁEROELY

SAKK

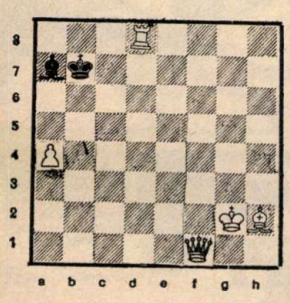

Mai feladványunkban a sötét királyt messziről „célozzák" a világos tisztek. Hogyan tudják két (2) lépésben megmattolni? Írjátok meg a kulcslépést, vagyis világos azon lépését, amely után sötét a mattot védeni már nem tudja!

A március 3-án közölt feladvány nem volt nehéz, de a szép számú pályázat közt jócskán akadt hibás is. Csak egy kis körültekintés kellett volna, s megvan a helyes megoldás: 1. Kh1—g2! Világos e lépéssel várakozik (ha újra léphetne, akkor sem tudna mattolni), sötét viszont kénytelen lépni s bármit is húz, bajba kerül, világos a második lépésben mattolni tud.

A kitűzött díjak nyertesei: Horváth Edina (Zalaegerszeg), Kovács Györgyi (Martfű), Mihály Zoltán (Orosháza) és Simon Attila (Lucfalva). **Földeák Árpád**

MEGNYÍLT 1912. május 26-án. A Magyar Nemzet így számolt be az eseményről:

„A bemenettől kissé jobbra emelkedik a nagy hegy nevű sziklaváros, melynek aljában barlangszerű kiképzésben az ...-ok, ...-ek, ...-k osztálya tűnik elénk, külön részletekben. Fölöttük különböző ...-fajok és hegyi-..., a meghosszabbításukban ...-ek, ...-ok, ...-ok fakerítéssel elosztott osztályai, s százféle típusa az ...-világnak."

Mi az, ami megnyílt 70 évvel ezelőtt? (A pontok helyére könnyen beírhatod az oda kívánkozó szavakat.)

Adalbert és a nyílpuska

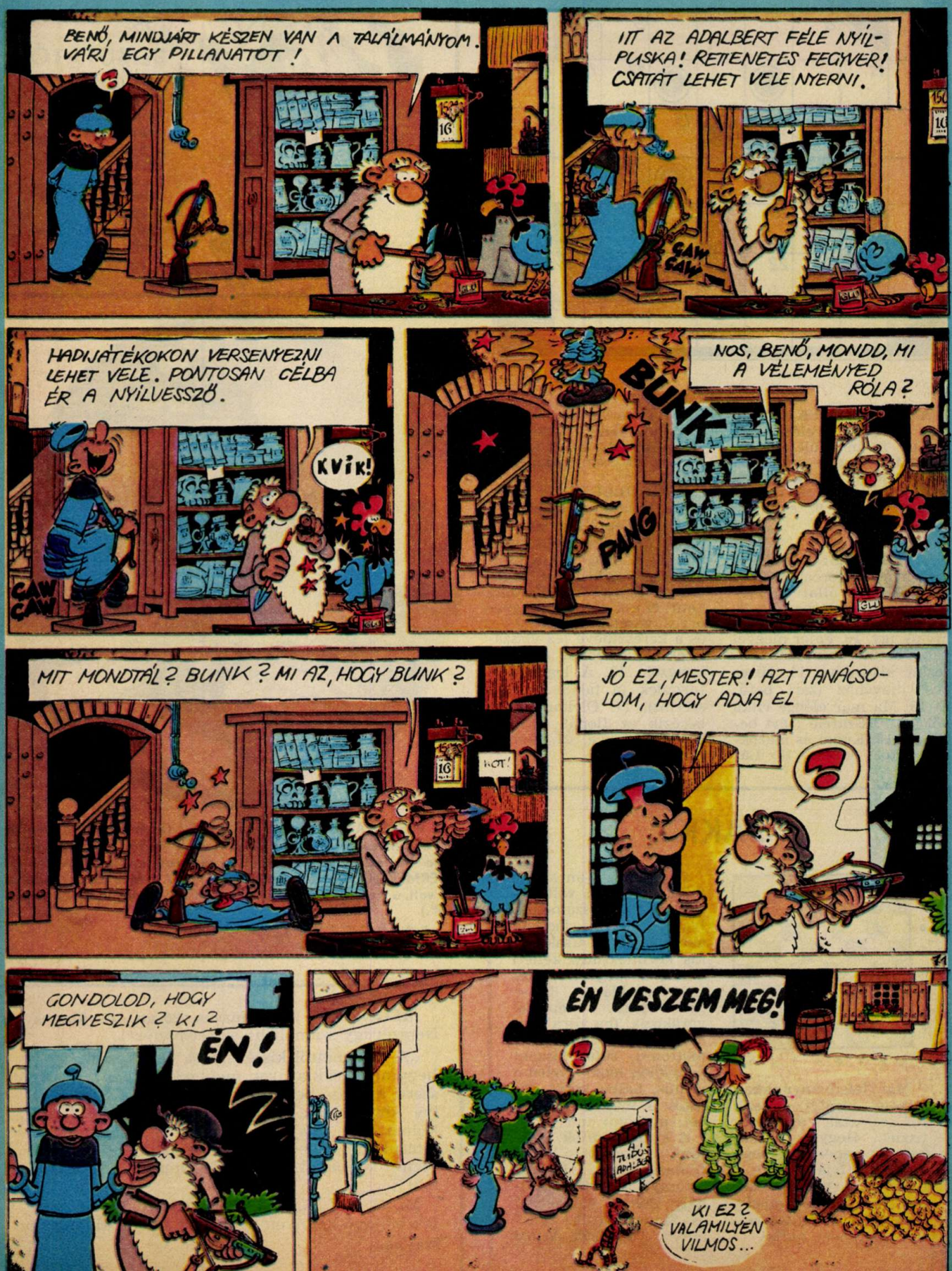

MATEMATIKAI FEJTÖRŐ

A megoldásokat a következő címre küldjétek: **Fővárosi Pedagógiai Intézet, dr. Appel György tanár. Budapest, Bródy Sándor u. 14. — 1088.** (A borítékra írjátok rá: Pajtás) **Beküldési határidő: május 20.**

I. kategória (5—6. osztály)

1. Melyik az a kétjegyű szám, amelyiknek a $\frac{2}{9}$-ed része ugyanazokkal a jegyekkel írható le?

2. Rajzoljunk egy négyzet egyik oldalára befelé, két másik oldalára pedig kifelé egy-egy szabályos háromszöget. A szabályos háromszögeknek a négyzet csúcsaitól különböző csúcsai egy háromszöget alkotnak. Mekkorák a szögei ennek a háromszögnek?

3. Öt fiútestvér közül Bandi a legidősebb. Az életkoruk sorrendjében az egyes fiúk kora ugyanazzal az egész számmal különbözik. A középső fiú 7 éves. Mennyi a testvérek életkorának az összege? Legfeljebb hány éves lehet Bandi?

II. kategória (7—8. osztály)

1. Négy fiú labdát vásárolt. Az első feleannyit fizetett, mint a többiek együttvéve, a második harmadannyit, mint a többiek együttvéve, és a harmadik negyedannyit, amennyit a többiek együttvéve. A negyedik fiú 52 forintot fizetett. Mennyibe került a labda?

2. Az ábrán látható csavarvonal hossza A-tól B-ig 13 cm. Mekkora a henger alapkörének a kerülete, ha a henger magassága 5 cm?

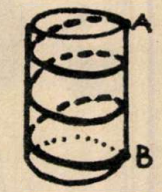

3. Hány olyan természetes szám van, amelyhez a nála kisebb természetes számok összegének kétszeresét adva, a szám négyzetét kapjuk?

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, Józsefnádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.1211 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

KERESSÜK A LEGJOBB GYALOGOST, KERÉKPÁROST, SEGÉDMOTOROS KERÉKPÁR-VEZETŐT

A közlekedésbiztonsági játékunkon minden gyerek részt vehet, ha a közölt három tesztkérdésre nyílt levelezőlapon beküldi a válaszát. A három válaszlehetőség közül csak egy a helyes felelet! **A levelezőlapra írjátok fel a helyesnek vélt betűjelet.**

Lapunkban megjelent kérdés a vetélkedő első fordulója. Eztán a legjobb válaszolók postán kapnak kérdéseket, majd a megyeszékhelyen rendezett versenyekre hívjuk meg a legjobbakat. Ezt követi a területi verseny, és végül október hónapban az országos döntő.

A vetélkedő helyezettjeit — a megyei versenytől kezdődően — vásárlási utalvánnyal jutalmazzuk.

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége a megyében 13 éves korig a legjobb eredményt elérő versenyzőt 1983 nyarán zánkai táborozásra hívja.

A levelezőlapra írjátok rá a neveteket, lakáscímeteket, iskolátok nevét és címét, valamint ne felejtsétek el felírni a megyétek nevét is.

Címünk: Autó-Motor közönségszolgálata, Budapest, Pf. 1. — 1400. Peterdy u. 13. — 1071. Telefon: 228-408.

Beküldési határidő: 1982. május 13.

Válaszaitokat várjuk és eredményes versenyzést kívánunk!

Autó-Motor szerkesztősége
Pajtás

TESZT-KÉRDÉSEK

I. Hol szabad kerékpározni az olyan úton, ahol az úttest mellett leállósáv is van?

a. Ha kerékpárút nincs, akár a leállósávon, akár az úttest jobb szélén. **b.** Ha kerékpárút nincs, csak az úttest jobb szélén. **c.** Ha kerékpárút nincs, csak a leállósávon.

II. Merre kell nézni, ha a járdáról lelépve, az úttesten át akarunk menni a másik oldalra?

a. Csak jobbra. **b.** Először balra, majd jobbra. **c.** Csak előre.

III. Kijelölt gyalogos-átkelőhelyen való áthaladáskor, az alábbiak közül melyik a helyes magatartás?

a. Meg kell győződni az áthaladás veszélytelenségéről és arról, hogy az átkeléssel a járművek forgalmát ne zavarjuk. **b.** A kijelölt gyalogos-átkelőhelyen nem kell különösen vigyázni, mert a járművek vezetői itt úgyis lassítanak. **c.** Ha az úttesten nincs járműforgalom, a gyalogos a fényjelző készülék villogó zöld jelzésére is megkezdheti az át-

Kerekező nyomozók 7

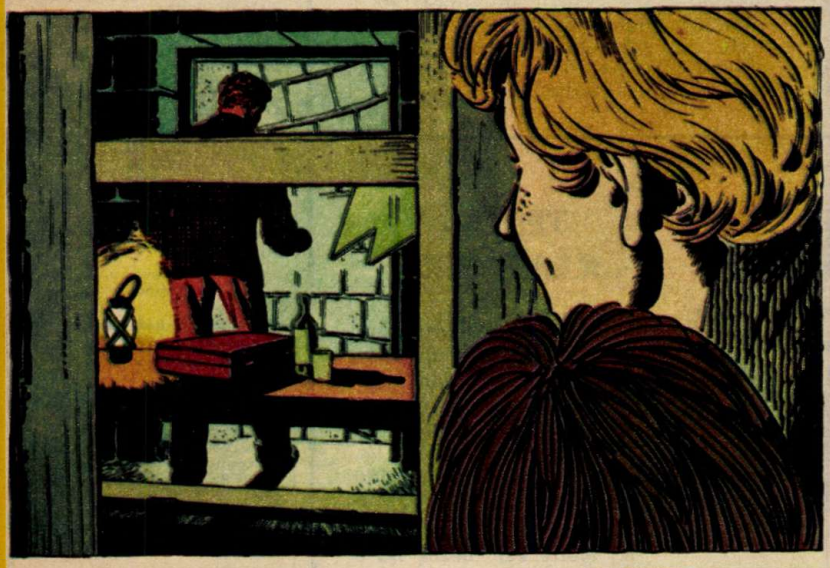

TÓDORT ELRAGADTA A VADÁSZSZENVEDÉLY, ÉS POKOLI ZAJT CSAPOTT...

82/18
XXXVII. ÉVF. • 1982. MÁJUS 13. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

A győzelem napján, a nemzetközi béke és barátság hónap kezdetén tízezer úttörő találkozott a Budapest Sportcsarnokban. A nagygyűlés végén felhívással fordultak hazánk valamennyi kisdobosához és úttörőjéhez:

FELHÍVÁS

Lányok! Fiúk! Kisdobosok! Úttörők!

Ma a győzelem napja van. Harminchét esztendeje annak, hogy a Szovjetunió és szövetségesei legyőzték a fasiszta Németországot és egy békés, szabad élet lehetőségét hozták el Európa népeinek, így nekünk, magyaroknak is. Mi már ebben a békés időszakban, a szabad, szocialista Magyarországon születtünk és így is akarunk felnőni! Tanulni, játszani, szüleinkkel, testvéreinkkel, barátainkkal együtt értelmes, boldog életet élni csak békében tudunk.

Féltjük a békét!

De tudjuk: Európa és a Föld békeszerető lakói – ha összefognak –, megfékezhetik az imperialisták fegyverkezési politikáját. Azt a politikát, amely ma könyörtelen fegyverkezési hajszát kényszerít a világra, kockára teszi az emberiség létét és nukleáris katasztrófával fenyeget. A mi hazánk a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal együtt új és új kezdeményezéseivel a béke megőrzésére, a leszerelésre törekszik. Mindennap látjuk, hogy ebben a harcban nem vagyunk egyedül. A békéért velünk együtt küzdenek a világ népei, a haladó erők: fiatalok és idősebbek, gyerekek és felnőttek.

Fiúk! Lányok!

Most mi sem maradhatunk tétlenek. Az iskolákban, az úttörőcsapatokban, a lakóhelyünkön, együtt a KISZ tagjaival, az idősebbekkel, emeljük fel szavunkat a békéért! Hívunk benneteket, álljatok mellénk! Tiltakozzunk együtt a háború ellen! Soha többé csatatereket! De több parkot, játszóteret! Kezdeményezéseinkkel, úttörőtetteinkkel tegyük szebbé országunkat, óvjuk és gyarapítsuk szocialista hazánk értékeit!

Rendezzük meg a május végi nemzetközi gyermeknapot a béke, a barátság és a szolidaritás jegyében!

A gyermekek békét akarnak!

Budapest Sportcsarnok, 1982. május 9.

Amikor megtudtam, hogy írnom kell néhány sort az idei gyermeknapi úttörőmajálisról, azonnal egy tavalyi majális jutott eszembe. Pontosabban az, amikor a tűzoltók – mert nemcsak a gyerekek játszanak a gyermeknapon – oltóhabbal borították be a Tatabánya-újvárosi kis teret. Még pontosabban az a fiú, aki elsőként hempergett bele a habba. Az édesanyja sem ismert volna rá abban a pillanatban... Ő volt a nyári hóember! Nevetett, ugrált, kurjongatott hozzá úgy, ahogy úttörőmajálison illik.

Azon a téren, meg az ország sok-sok terén ez évben is majálisokat rendeznek a gyerekek, meg a gyermekszerető felnőttek. Sátrakat állítanak, egyikben maguk készítette tárgyakat kínálnak, a másikban palacsintát sütnek a főőszakkör tagjai, a harmadikban lacipecsenye csalogatja a közönséget, hogy a szülők se maradjanak otthon ezen a napon, anyu ne fáradozzon az ebéddel. Együtt vesznek részt gyerekeikkel a játékos vetélkedőkön és a falu végén levő domb „várvédelmében". Mert ilyen is lesz. Meg közös számháború a katonákkal és utazás léggömbön.

Micsoda tervekről hallottunk! Lesz, ahol felállítanak egy szónoki emelvényt. Az lép fel rá, aki akar, akinek kedve van szónokolni. Mondhat akármit, nem kell félni, hogy nem lesz hallgatósága, megszólal, és máris körülállják hárman, tízen, százan... Verset mondhat – a saját költeményét is –, énekelhet, kiáltható, mintha visszhangnak szólna. Kubában láttam már ilyet. Egy fiú azt kiáltotta a visszhangnak: „szeretem a békét és szeretek egy lányt!".

Lesz diszkó, táncház, bohóc, sárkányeregető-verseny, Ki nyer ma?-fejtörők, honvédelmi bemutatók, vízi parádék, görkorcsolya- és aszfaltrajzoló-versenyek... Az a jó az egészben, hogy nem nézői leszünk az eseményeknek, hanem aktív részesei.

Sokfelől jött a hír, hogy a majálison a csapatpénztár is gyarapodhat, hiszen a jó palacsintát, pogácsát, a gyerekek alkotásait megveszik a majálisozók. Vannak, akik a Magyar Vöröskereszt szolidaritási alapján keresztül felajánlják olyan országok gyerekeinek, ahol nincs gyereknap... A Föld másfél milliárd gyerekének legalább a fele éhezik. Kenyér és tej sem jut nekik – még a gyereknapon sem. Amikor jókat játszol, falatozol vagy talán éppen a szemétbe akarod dobni a kiflivéget, állj meg egy gondolatra: hogy is van ez?

Tudom, szeretnél tenni valamit, tettél is. Elvégzed pontosan a munkád, szép parkot, sportpályát csináltál a többiekkel... Ez is másokért való tett.

Most légy vidám, énekelj, táncolj, nevess...

Ez a nap csupa játék. A béke játéka. A játék békéje.

SZ. P.

ÉS LEGYEN MAJÁLIS!

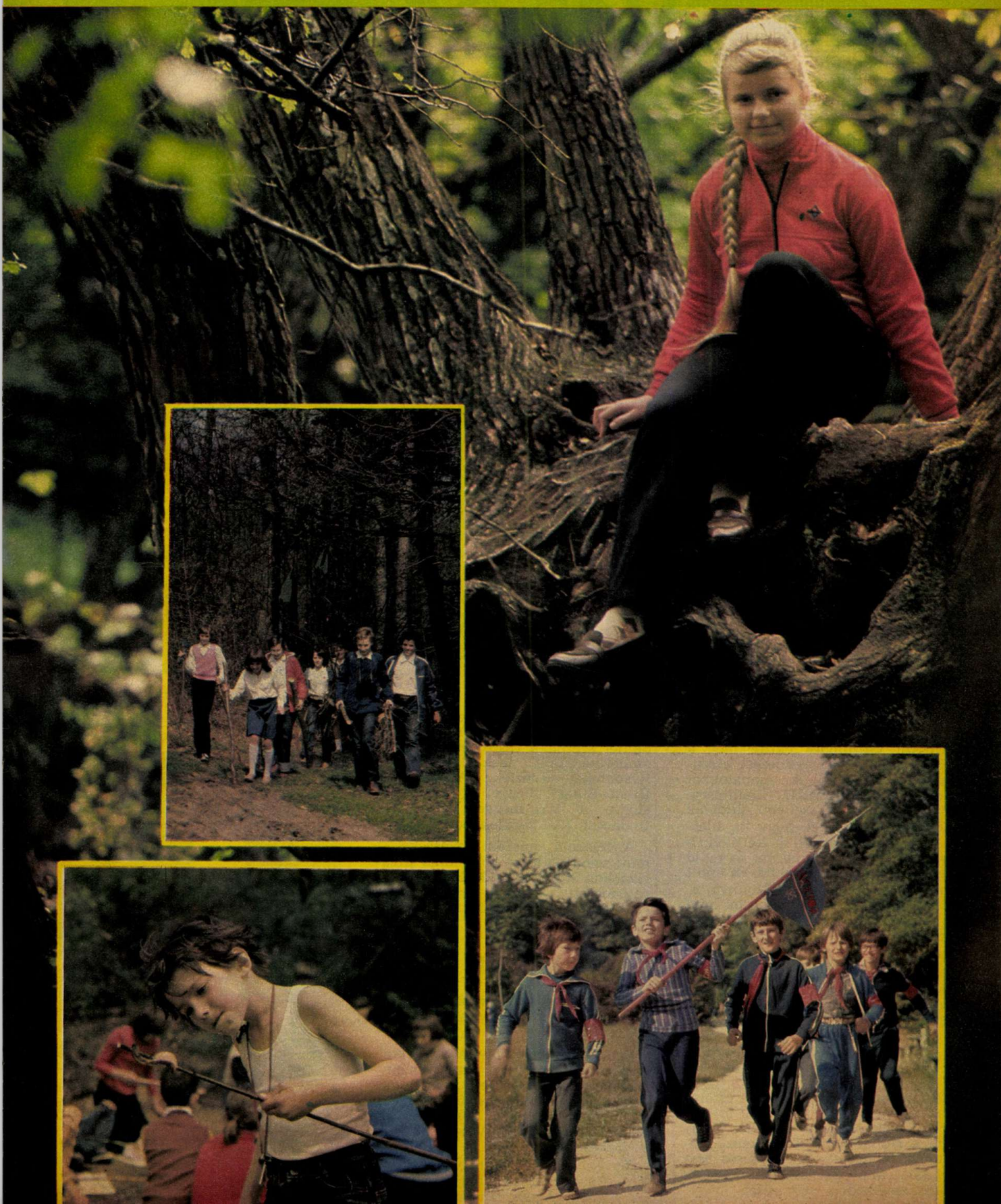

4 VÁROS DÖNTŐ

Az orosz nyelv versenyének döntőjét vidám álarcosbállal zárták Csillebércen

Az első három helyezett: Vas Ágnes, Tóth Katalin, valamint Németh Ágnes

(TUDÓSÍTÓINKTÓL)

Hosszú készülődés előzte meg a tavaszi szünetben rendezett országos vetélkedőket. A csapatoknál találkozók, pályázatok, kiállítások, kisebb vetélkedők, szellemi olimpiák sokasága döntötte el, hogy ki, illetve kik jutnak tovább a kerületi, a járási, a fővárosi, a megyei — majd végül az országos döntőkbe. És eljött ennek is az ideje; Eger, Leninváros, Budapest és Szentes adott otthont az ezernél is több versenyző úttörőnek.

Bármilyen rossz volt az időjárás, a versenyek izgalmát, jó hangulatát mégsem befolyásolta, színvonalas döntőket láthatott a többezres közönség.

A TECHNIKA MESTEREI

A tudományos-technikai úttörőszemle egyik ágát — az úttörő-technikusok országos döntőjét Egerben, a Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán rendezték. A háromfős csapatokból álló 28 csoport négyfordulós vetélkedőn vett részt.

mal gyakorlati feladatokat oldottak meg. Áramerősség-mérő műszer modelljét szerelték össze, majd a kész ampermérőkkel gyakorlati mérési feladatokat végeztek. A versenyt Hajdú-Bihar megye nyerte, megelőzve a Vas megyei, valamint a Budapest XV. kerületieket.

A főiskola műszaki tanszéke — mint vendéglátó — a szakmai programokon kívül kirándulásokkal, városismereti sétákkal, bábműsorral és diszkózenével kedvesedett vendégeinek.

TI-TI-TÁ-TÁ

Tizenharmadszor került sor az országos távírászversenyre Leninvárosban.

A „Lenin ifjú távírásza" vetélkedő végeredménye: csapatversenyben lányoknál első lett Borsod megye, második Budapest és harmadik Zala megye csapata. Fiúknál az első három helyezett: Veszprém, Zala és Békés megye.

Egyéni verseny. Lányok: Vas Ágnes (Borsod), Tóth Katalin (Borsod) és Németh Ágnes (Budapest). Fiúk:

A maszkabál kedves színfoltja: az orosz népi ruhákba öltözött lányok

Hát ez a jelmez aztán jól sikerült! Még a mama sem ismerne rá a lányára!

... és volt népi hangszeres muzsika is

Árpád (Csongrád), Rohács Tibor (Heves) győzött.

Az úttörőszövetség különdíját Borsod megye nyerte el.

A GYŐZTESEK ARTEKBE UTAZNAK

Az orosz nyelv barátainak országos döntőjét Csillebércen bonyolították le. A változatos feladatokkal tarkított versenyt — a nem tagozatos kategóriában — az egri III. számú gyakorlóiskola csapata nyerte. Tagjai: Ormói Ágnes, Szemenyei Anita és Borbás Éva (Szűcs Lászlóné tanár vezetésével). A tagozatos csoport győztese a pápai általános iskola három úttörője: (Bán Anna tanárnő diákjai). Vizei Gábor, Gergely László és Decsi Péter lett. A három fiú tavaly a második helyet szerezte meg, idén sikerült eggyel előbbre lépni — a győzelmet kivívni.

Az egyéni verseny abszolút győztese Bányai Ferenc budapesti úttörő. Az első helyezettek jutalma egyhónapos arteki táborozás.

RÉGI DALOKAT TANULTAK

Három napon át énekszótól volt hangos Szentes városa, ahol ötödik alkalommal rendezték meg az

éneklő rajok országos találkozóját. Az immár hagyományos rendezvényen — április 8-tól 10-ig, csaknem hatszáz résztvevővel folytak a bemutatók az ifjúsági és művelődési házban. A vendéglátó város a bemutatókon kívül jó néhány programmal várta a benevezett 22 rajt — akik a kerületi, városi, megyei versenyeken bizonyították tudásukat. A verseny szüneteiben vendégművészek szórakoztatták a résztvevőket, mint például Csapó Anna és Kása Endre énekművészek, Kávási Sándor népzenegyűjtő és Handel Róbert tekerőlantos. De nemcsak hallhatták, hanem egy-egy ismeretlen, régi népdalt meg is tanulhattak a népművészet mestereitől a gyerekek. A kétévenként megrendezésre kerülő találkozó hagyományaihoz tartozik az is, hogy a bemutatók után nem helyezéseket, hanem színvonalat állapított meg a zsüri. Így a zárókoncerten díszhangversenyen mutathatták be a leg-

Különös levél érkezett szerkesztőségünkbe. Vonalas irkalapon kapkodó írás: „Segítsenek félek! Egy nős ember beleavatkozott az életembe. Mindeféle fura dolgot kitalál. Még fenyeget is. Eddig hittem neki, de most már ki akarok szállni ebből az egészből."

MI LESZ VELED ESZTER?

Töprengve olvasom újra és újra. Érthetetlen, riadt mondatok: „Mást szeretek, de ő nem hagyja. Azt mondta, olyan injekciót ad, ami elkábít és... És figyeltet is!" Mindezt egy tizennégy éves, nyolcadikos lány írja.

A faluszéli utolsó ház előtt megállok. Karnyújtásnyira fehér sírkövek, mögöttük csöndes mező. Messzire lehetne látni innen, ha nem takarnák lombtalan kusza faágak a látóhatárt.

A ház is csöndes, akár a tájék, de a veranda küszöbén már érzem, odabent lélegzik valaki.

Eszter fölegyenesedik a mosogatótál mellől, pillanatokig némán bámuljuk egymást, aztán elmondom, miért jöttem.

— Ja, az a levél!

Zavartan megtörli a kezét, egy darabig tétován téblábol az asztal körül, mintha elvesztett hangját akarná megkeresni, aztán hirtelen a szemembe néz.

— Minden úgy igaz, ahogy a levélben meg van írva. Jóska itt lakik a szomszédban, felesége, gyerekei vannak és mégis engem félemlít.

Idegesen, mégis gyakorlott mozdulattal cigarettára gyújt.

— Megkínálsz?

— Dohányzik? Hát persze. Tessék.

Szőke füst

A füstön át nézzük egymást. Barackfényű arc, világos szem, dauerolt szőke haj, ártatlan ívű gyerekszáj.

— Kezdem ott, hogy én egy sehonnai vagyok. A szüleim elváltak, anyu újra férjhezment, apu megnősült. Nem is laknak itt a faluban. Nem tudtunk kijönni egymással, ezért jobbnak láttam otthagyni őket. Nem kellek nekik és ők sem kellenek nekem. Már egy éve a nénémnél élek, ő befogadott. Nem is lenne semmi baj, ha a Jóska nem félemlítene.

— Először hittem neki, de most már nem tudok hinni.

— ?

— Azt mondta, szép lányt csinál belőlem, ha hagyom. Krémet is hozott, amibe beletett valamilyen szert és azzal bekente a mellem, hogy nőjön. Ez egy hosszadalmas kúra vagy mi a csoda, és a szépüléshez az is kell, hogy lefeküdjek vele.

— Megtetted?

— Egyszer igen, de ő azt akarja, hogy többször is. Én meg már nem akarom.

— Ő volt az első férfi az életedben?

— Á, nem. Volt más is. Szóval a Jóska régóta hiteget és én még mindig olyan vagyok, amilyen voltam.

— És így nem tetszel magadnak?

Zavartan mosolyog, felhúzza a vállát.

— Más lánnyal is csinálta már ezt a Jóska, de a Mari kiszállt a dologból. Azt mondta, elege van. Én is ki akarok szállni. Tudna ebben segíteni?

— Elhatároztad magad. Ez nem elég?

— Azt mondta a Jóska, nagy baj lesz, ha nem folytatom a kúrát. Ha abbahagyom a krémezést, megráncosodik a bőröm. Én már ezt is vállalnám, mondtam is neki, de akkor meg azzal fenyegetett, hogy elintéztet a bandájával.

— Tudod mit? Gyere át velem a szomszédba.

— A Jóskához?

— Oda.

Hirtelen elfehéredik és remegő kézzel újra rágyújt.

— Menjünk — mondja halkan.

Csodakenőcs

Vézna fiatalember áll a konyha közepén, félmosollyal hallgatja a vádakat, közben teljesen fesztelenül öltözködik. Először az ingét, aztán a sliccét gombolgatja. A mennyezet alatt kifeszített madzagokon pelen-

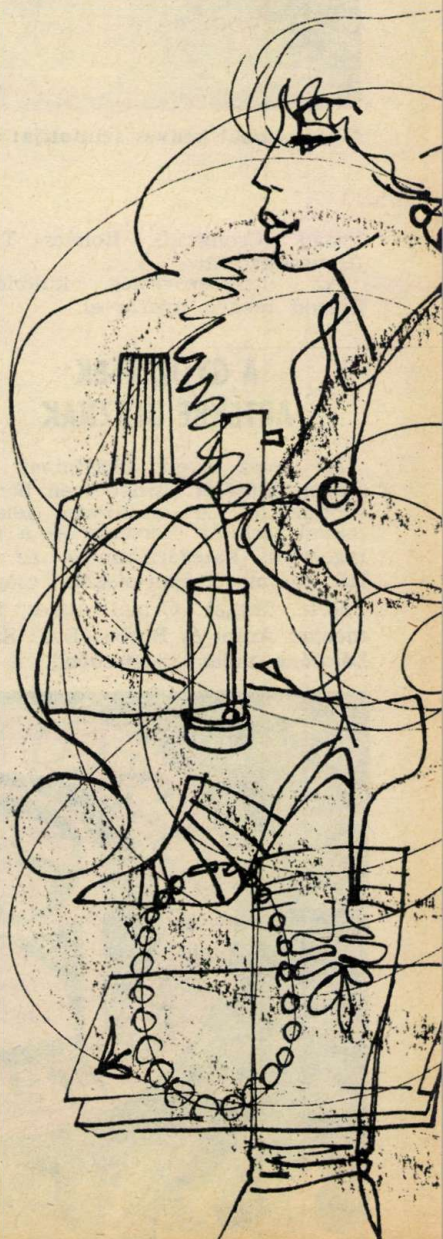

AUTÓMÚZEUM — EMELETEN

Régi autókból álló gyűjtemény található Haris Lajos és Ottó budapesti lakásán. A két testvér tudományos megalapozottsággal foglalkozik a magyar autózás történetével, ritkaságok gyűjtésével. Képünkön az első magyar versenyautó volánjánál ülnek.

HANGSZERGYŰJTEMÉNY

A debreceni Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hangszerésze, Nagy Attila nemcsak javítja, hanem gyűjti is a fúvós hangszereket. A százötven darabból álló gyűjteményében egyedi darabok is találhatók.

A CÍMZETT ISMERETLEN...

„Remek varázsigét találtam ki, amivel három felmérő dolgozatot is megúsztam STOP egész nap széltében-hosszában híreszteltem, hogy mi nyerjük a foci vb-t STOP az orvos megnyugtatta a családot, hogy közvetlen veszélytől nem kell tartani STOP, de a biztonság kedvéért háromnapos pihenőt rendelt STOP STOP...STOP..."

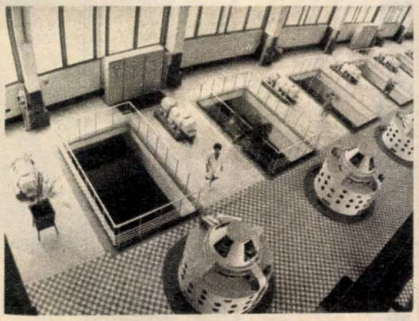

A JÓÍZŰ VÍZ

A moszkvai víz, egyike a legjobb ízű városi ivóvizeknek. Képünkön az északi vezetékrendszer fogadóállomásának gépterme, ahol a víz bonyolult tisztítási folyamatokon megy keresztül. Ezután nemcsak tisztább, hanem ízletesebb is lesz. (Fotó: APN)

?!

Bocs, hogy közbeszólok, de nézelődés helyett inkább hívjunk közösen segítséget – nógattam cselekvésre néhány napja a Blaha Lujza téri aluljáróban több fiút, akik sajnálkozva nézték azt a nőt, akit egy férfi kíméletlenül pofozott.

„Már szóltunk néhány embernek – rántotta meg a vállát egyikük –, de hiába, mindenki elhúzódott, csak bámészkodott. Rendőrt nem találtunk, mi pedig nem bírnánk ezzel a böhöm nagy emberrel."

Már ez a néhány szó is elegendő volt ahhoz, hogy a férfi abbahagyja az asszony püfölését. A legfájdalmasabb az egész epizódban a gyerekek szomorú tapasztalata volt: hiába kérnek segítséget egyes felnőttektől.

– Böcs –

MŰSORELŐZETES

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 37.) heti műsorelőzetese:

Május 13-án: Galambok nevelése – előadás. Május 14-én: Az akvárium hőszabályozó berendezései – gyakorlati tanácsok akvaristáknak. Ugyanaznap: A fáraók földjén – előadás. Május 18-án: Művelődéstörténeti kuriózumok – előadás. Ugyancsak 18-án: Barangolás a Himalájában – előadás színes diaképekkel.

A kezdési időpont 18 óra, a belépődíj egységesen öt forint.

ZSIBONGÓ

Riszti, Mánia, Reciprock, Citrom (Támadnak a normálisok), Kreténsz. Íme, néhány jellemző zenekarnév az idei év első rockzenei tehetségkutató versenyéről. Három napig a budai Kaffka Margit Gimnázium adott otthont a szárnypróbálgató együtteseknek, no meg a jobb sorsra érdemes, rangos zsűrinek, amelynek Adamis Anna dalszövegíró, Frenreisz Károly, az Új Skorpió vezetője, Benkő László, az Omega együttes vezetője, Solti János, az LGT dobosa és Czippán György újságíró volt a tagja.

CSAK CSAPKODNI KELL

A most lezajlott tehetségkutatón fellépő együttesek átlag életkora tizenöt-tizennyolc év volt, sokat nem vártunk tőlük, de azért a látottaknál, hallottaknál mindenképpen többet, mást reméltünk. Például némi zenei alapképzettséget feltétlenül. A zenei hatás felidézésére a nyomtatás alkalmatlan, de maguk a résztvevők hitelt érdemlően szólnak erről. Íme, néhány vallomás.

Pataki László, a Bázis együttes tizenöt éves gitárosa például így nyilatkozott:

— *Nem tanultam sehol gitározni, amit mi játszunk, ahhoz nem is kell.*

— Miért, ti mit játszotok?

— *A világ legjobb zenéjét, punkot. Ez egyszerű és lehet rá csapkodni.*

— Miről énekeltek?

— *Az tulajdonképpen mindegy, a lázadásról, a suliról, a punkosokról.*

— Ki írja a verseket?

— *Nem tudom, mi, a banda tagjai rakjuk össze.*

„FELESLEGES A ZENETUDÁS"

A Lloyd együttes gitárosa, a tizenhat éves Solymosi Ferenc:

— *Ez az első alkalom, hogy felléptünk, még nem tanultam zenét, de nem is fogok.*

— Akkor hogyan akarsz zenész lenni?

— *Sehogy, ez az egész zenekarosdi csak balhénak jó.*

„Paradicsom", tizennyolc éves, csak a becenevét volt hajlandó elárulni, a Modells együttes dobosa:

— *Újhullámot és punkot játszunk, ami itt folyik az kész röhej. A rockerek csak a porról és az útról tudnak énekelni, de ez már nagyon unalmas, a csöveseknek sem kell.*

— Te melyik táborba tartozol?

— *Punkos vagyok, a csövesek — bár ez a kifejezés rossz — nem képesek normálisan élni.*

— Véleményed szerint van létalapja nálunk a punknak?

— *Van, de csak a zenében. Szerintem a fiatalok — legyenek popperek, csövesek, digók vagy éppen punkosok — csak divatból csinálják az egészet, valószínű azért, mert tartozni kell valahová.*

— Mióta zenélsz?

— *Régóta foglalkozom vele, de a zenekarban csak fél éve játszom.*

— Melyik a kedvenc rockegyüttesed?

— *Az Új Skorpió, azok tudnak zenélni.*

— Az Új Skorpió tagjai a legképzettebb rockzenészek közé tartoznak. Te nem akarsz jó zenész lenni?

— *A punkhoz felesleges a zenetudás.*

Sok szó esett a punkról. Elképzelhető, hogy nem mindenki tudja, talán „Paradicsom" sem, hogy a punk szó jelentése: koszos, hitvány, vacak. Mint zenei „műfaj" a punkrock a hetvenes évek közepén született Angliában, minden tekintetben szakított az addigi rock-kultúra hagyományaival. Zeneileg meglehetősen primitív, szövegében a politikai anarchiát, a kilátástalanság nyomasztó súlyát fogalmazza meg, de gyakran a fajgyűlölet mel-

ROCK-CSŰFOLÓ

lett is szót emel. A punk zenekarokra, de a közönségre is a „szakadtság" a jellemző; tépett ruha, színes haj, bőrszerelés. Kiegészítői az elmaradhatatlan jelvények, a biztosítótű és a zsilettpenge.

Mellesleg a punk tipikusan angol probléma (sehol máshol nem ért el társadalmi és zenei sikereket), elsősorban azért, mert nagyon szorosan összefügg az angol szociális viszonyokkal, a fiatalok munkanélküliségével.

„EZ VICC"

Két vélemény a közönség soraiból. Szabó Judit, díszítőfestő:

— *Nem tudom, milyen szempontok alapján választották ki a zenekarokat, de ez vicc. Szerintem csak balhézni jöttek ide ezek a srácok.*

Kosi Ferenc, katona:

— *Tőlem ez az egész távol áll. Nem is tudtam, hogy nálunk is vannak ilyen színes hajú gyerekek. Ha tetszik nekik, hát csinálják.*

Csinálták is zöld és narancssárga hajjal, talpig bőrben, százféle punk jelvényben, ordítva és kiabálva, saját zenével és saját szöveggel, amelyből csak a Peron együttes egyik „szerzeményének" egyetlen sorát emelném ki: „Veled is megtörténhet, hogy egyszer meg leszel halva."

A háromnapos versenyre számtalan érdeklődő jött el. A második napon egy fiatal tanárnő kirohant a teremből, s jól hallhatóan adta mindenki tudtára távozásának okát: „Én a rockzenéből nem kérek!"

Tisztelt tanárnő, az igazi rockzene nem ilyen. Ez a megcsúfolása volt...

Zoltán János
Fotó: Karasz Lajos

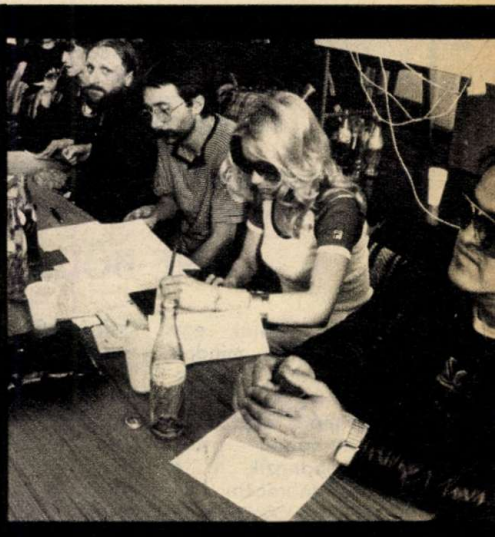

MOZAIK

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SOMHEGYI BÉLA

KALANDOK...

„Aranyásók" a címe Bret Harte elbeszéléskötetének, mely a Delfin könyvek sorozatában jelent meg. Az író maga is történeteinek színhelyén, Kaliforniában élt a múlt század végén. Ott akkor még az ököljog uralkodott, gyakran előfordult, hogy kirabolták a postakocsit és az erdőkben még vadállatokra lehetett vadászni. Ilyen környeben játszódik az izgalmas regény.

NE BŐGJ HAVER...

...ha eltalál egy hógolyó, / Itt minden elképzelhető, / Az iskola felejthető, / Az öreg Janó a főigazgató.

Mostanában gyakran felhangzik ez a nóta a debreceni művelődési központ színháztermében. A Pál utcai fiúk énekelnek magukról, érzéseikről és természetesen az édes grundról.

Az Alföld Gyermekszínpad – Várhidi Attila rendezésében – áprilisban mutatta be a híres Molnár Ferenc-regény musicalváltozatát. Színpadon először játsszák – kisfiúra maszkírozott anyányi színésznők helyett – valóban gyerekek ezt a darabot. Az Alföld Gyermekszínpad régebbi sikerei – az országos hírű Toldi és a kaján Lúdas Matyi – után, a próbát látva, minden reményünk megvan arra, hogy a szereplők hiteles, könnyesen szép, és véresen komoly drámát állítanak színpadra.

A betétszámok nem „könnyítenek" a művön, inkább kiemelik az eredeti történet néhány mozzanatát, az író máig érvényes gondolatait. A szereplőknél alig néhány évvel idősebb fiatalemberek írták a zenét és a szöveget: Kocsis Béla és Kárpáti Levente.

De nemcsak a gyerekközönségnek mond sokat az előadás: a felnőttek is meghallhatják – ha figyelnek –, mi bántja a gyerekeket:

„Ha gyermekedre nézel néhanap, / Meglásd majd benne önmagad! / A bölcsőjét ne betonból faragd, / Ne kényszerítsd rá önnön vágyadat!

Képünk az egyik próbán készült, nem az igazi díszletek között: **„Nemecsek"** (a bal szélen) és a Vörösingesek...

S. B.

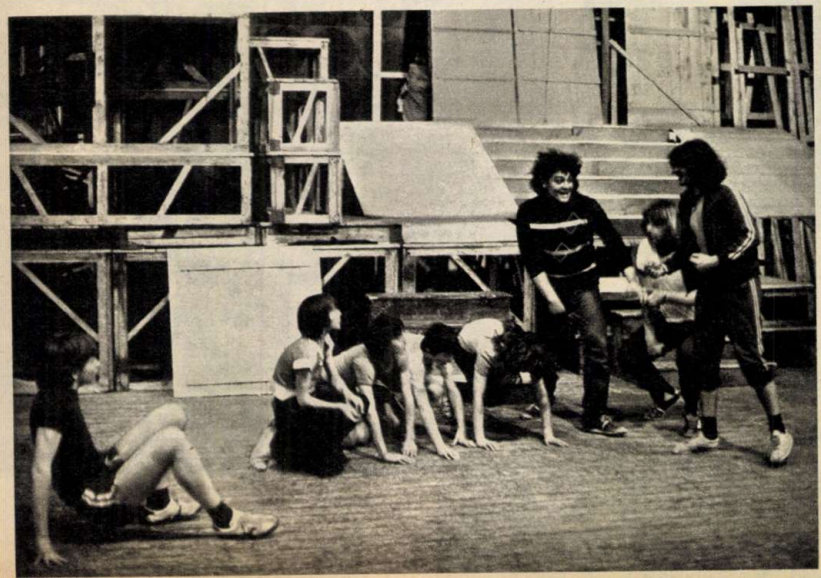

TOLL ÉS KARD

A törökök által megszállt esztergomi vár ostromakor, 1594 tavaszán ott lovagolt a támadók első sorában Balassi Bálint, irodalmunk egyik legnagyobb költője is. Negyvenéves volt ekkor. Élete csupa ellentmondás. Hányattatások, örömök, bujdosások, remények és kalandok élményein csiszolódott költészete. A humanista főúr, a léha kalandor, az ízig-vérig reneszánsz ember szerepeit váltogatva végül végvári vitéznek állt. Roppant műveltségénél már csak érzékenysége volt nagyobb. Az az adottsága, mellyel élete és környezete legapróbb részleteit, rezdüléseit figyelte. Versei egyszerűen csodálatosak. Színek, hangulatok, érzések káprázatai; mégis egyszerűek, az akkori népdalokkal tartanak közeli rokonságot. Hazaszeretet, szerelem, a természet imádata, elkeseredettség, bánat vagy éppen életerő sugárzik költeményeiből.

Csakhogy Balassi ezt a belső harmóniát sohasem tudta elérni. Nem szerette a megalkuvásokat, sokszor még saját természetével sem tudott megbékélni. A feszültségek, a túlzott érzékenység végül is Esztergom falaihoz hajtotta őt. A csata pusztító forgatagában öngyilkos módjára kereste a veszélyt, míg egy török ágyúgolyó halálra nem sebezte.

A Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában nemrég jelent meg a költő összes verse és „Szép magyar komédiá"-ja. A könyv elolvasása nagyszerű élményt nyújt mindenkinek.

S. F.

Részlet Balassi Bálint „A darvakhoz szól" című verséből.

„Mindennap jó reggel
Ezen repültök el
Szóldogálván, darvaim!
Reátok néztemben
Hullnak keservemben
szemeimből könyveim,
Hogy szép szerelmesem
Jut eszembe nekem
Megújulnak kínjaim.

HÚRHARANG

Májusban, az ünnepi könyvhéten jelenik meg a „Rock Évkönyv" (Sebők János szerkesztésében), amely a műfaj kialakulásáról, a hatvanas évek kiemelkedő zenekarairól szól.

A jelenről is olvashatunk az évkönyvben, például az Omega-rockvállalatról, vagy az egykori gitárkirályról: Radics Béláról. A nyár végére két rocklexikon megjelenése is várható „Ki kicsoda a külföldi rockzenében" és „Ki kicsoda a hazai rockzenében" címmel. Mindkét lexikont Czippán György állította össze. A külföldiekkel foglalkozó kötet mintegy ezer, a hazaiakat tárgyaló több mint 300 címszót tartalmaz majd. Várhatóan augusztusban jelenik meg egy másik hasonló kiadvány, a „Történetek a popzene világából". Ebben a hazai és külföldi zenészekkel, előadóművészekkel megtörtént, nemegyszer humoros eseményekről olvashatunk.

Az év végén lát napvilágot a gitáros-énekes Boros Lajos regénye, amely a hazai rock különböző területeit öleli fel. A tervek szerint a jövő évben négy rocktémájú kiadvány jelenik meg, elsőként az Omega együttes húszéves története.

Z. J.

ORSZÁGJÁRÓ EMBERKE

„Az emberke" járja az országot. Ha szerencséd van, te is találkozhatsz vele. Olyan, mint bármelyik gyerek; kedves, szorgalmas, csintalan figura. Csak éppen picike, mint Hüvelyk Matyi. Cirkuszba vágyik, ahova sikerül is bejutnia. Sikere egyre nő, amikor váratlan kalandba keveredik... És itt gyorsan abbahagyom, hiszen a többit eljátssza ő maga.

A Népszínház bábegyüttese Erich Kästner—Malgot István vidám mesejátékát, „Az emberkét" tűzte műsorára, s a darabot bemutatja az ország különböző pontjain. Felváltva láthatunk maszkos, élő szereplőket és bábfigurákat. Képünkön „Az emberke" kötéltáncából látható egy jelenet. A darabból megtudhatjátok, hogy mi mindenre képes a tehetség, ha akarattal párosul.

V. S. E.

TISZTELT TÖHÖTÖM UTCAIAK!

Mi, a Tigris utcai Általános Iskola 6/b osztálya ezennel és ünnepélyesen kihívunk Benneteket (nagy B-vel) egy zenei versenyre... — így kezdődik Berkes Péter regényében a levél, amely nagy kavarodások előidézőjévé válik az izgalmasan bonyolított cselekmény során. A levél, pontosabban a versengő kedv előidézője a 6/b új osztályfőnöke. Éva néni, aki szinte az osztályba lépése percétől lebecsüli minden tudásukat, tettüket. Ellenpéldaként volt iskoláját hozva fel: — bezzeg a Töhötöm!

LAKÓ-KAPSZULÁK

Bognár Botond: Mai japán építészet című könyvében fedeztem fel ezt a tokiói épületet, amelyről a Lego építőjátékok jutottak eszembe. A Nakagin Kapszula Toronyház tervezőjének, Kurokawának is a változtathatóság lebeghetett a szeme előtt a tervezés idején. Mivel a lakókapszulák — igény szerint — leés fölszerelhetők a két betontengelyre, az épület követni tudja az élet változásait, és a lakók elképzeléseit.

Ez nem igazi lakóház, családok befogadására alkalmatlan. Az ideiglenesen Tokióban tartózkodó üzletemberek laknak benne hosszabb, rövidebb ideig. A kapszula az igénylő saját tulajdonát képezi. Előre gyártják, a helyszínen csak felszerelik négypontos, csavaros kötéssel. Mielőtt a tulajdonos a közös rendszerre csatlakoztatja, saját maga berendezheti; ő választhatja ki a tapéták színét is, a fürdőszoba- és a konyhaberendezéseket. Minden kapszula egy helyiségből áll, amely azonban az élet minden feltételét biztosítja. Van benne tisztálkodó- és főzősarok, pihenőhely, sztereóberendezés, szükség szerint számítógép is! Az épület külső képe izgalmas, az egyes elemek elvételével és hozzáadásával időről időre változik, tehát sohasem befejezett.

V. S .E.

(APN FOTÓK)

Hatvan éve bizonyítják már, hogy a „Mindig készen!" nem csupán jelszó. Óriási emberi tettek dicsérik a Leninni Pionírszervezetet, amelyet a Komszomol, vagyis a szovjet ifjúsági szövetség második kongresszusa hozott létre 1922. május 19-én.

A fiatal szovjet állam már az első pillanatban is igen fontos ügyben igényelte a gyerekek segítségét. Több mint egymillió munkást és parasztembert tanítottak meg a szovjet úttörők írni és olvasni abban a nehéz időszakban.

A harmincas években a szövetkezeti mozgalom, a nagyüzemi mezőgazdasági termelés megszervezésében segítettek. Vetettek, kapáltak, ott voltak a termés betakarításánál. És hulladékot gyűjtöttek, amelynek az árából négyezerötszáz traktort vásároltak az első, újonnan alakult kolhozoknak. Az ország iparosításához, az első ötéves tervhez, a saját kezük munkájából tizenötmillió rubellel járultak hozzá . . .

Aztán jött a háború! A férfiak elmentek a frontra, az

A megfizethetetlen aranylabdás

A vörös ördögök tekintélye

A segédedző előbbre lép

VILÁGBAJNOKSÁG HISPÁNIÁBAN

FOCI-LÁZBAN A VILÁG

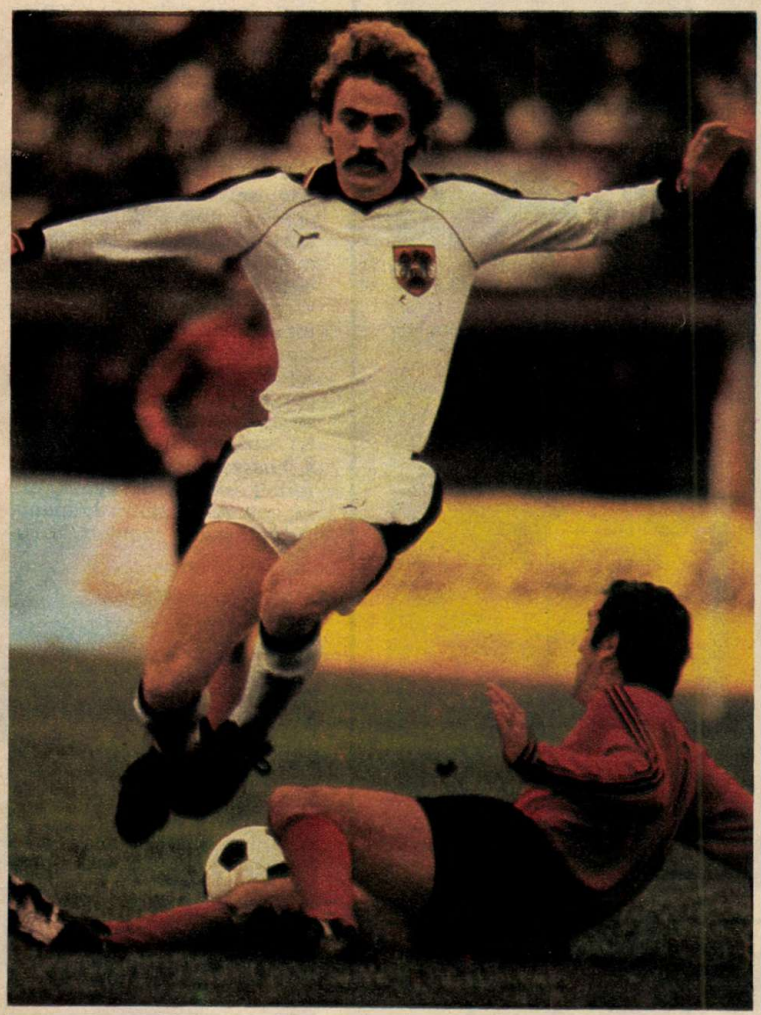

Walter Schachner az osztrák válogatott gólerős csatára

A legjobb európai csapatnak tartott NSZK-válogatott vezéregyénisége, a káprázatos csatár: Karl-Heinz Rummenigge

A leghíresebb és leggazdagabb európai klubok hiába mozgósították ügynökeiket. Milliókat ígért a Real Madrid, erre licitált rá a Barcelona, nem akartak lemaradni a nagy olasz versenytársak, az AC Milan és a Juventus sem. Hiába, *Karl-Heinz Rummenigge*, a Bayern München és az NSZK válogatottjának klasszis játékosa következetesen „nem"-mel felelt. Kijelentette: nem kívánja elhagyni szűkebb hazáját, Münchent. Hiába ígértek

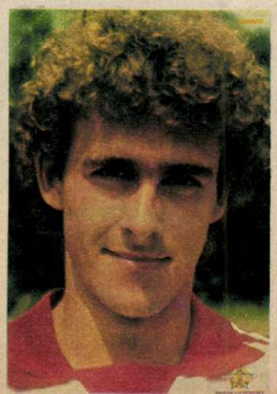

Az NSZK együttesének fiatal, tehetséges focistája: Pierre Littbarski

bárki másnak a labdarúgás eddigi történetében, beleértve az argentinok szupersztárját, *Diego Maradonát* is. Rummeniggét, akit a legutóbbi két idényben a kontinens legjobb labdarúgójának választottak Európa legismertebb szakírói, s elnyerte a France Football aranylabdáját, ötmillió fontért sem tudták megszerezni a nagy külföldi klubok.

— *Nem tudom elképzelni az életemet sehol másutt, mint itthon, Münchenben* — mondta a kiváló csatár, aki nemcsak kivételes tehetség, de művelt, intelligens ember is. A sikerért keményen megdolgozott, életének tíz esztendejét áldozta kedvenc sportjára, arra, hogy annak minden csínját-bínját tökéletesen elsajátítsa. A szorgalom, a kitartás, a szívósság a legfontosabb, állítja a csodacsatár, s az eredmény nem maradhat el. Az ő esetében legalábbis nem. A VB selejtezők során ő lőtte csapatából a legtöbb gólt, szám szerint kilencet. Az NSZK félelmetes együttesében ő az egyik legerősebb pont, jóllehet ebben az együttesben gyenge pontokról beszélni nemigen lehet. A VB selejtezők statisztikája is jól illusztrálja ezt, a *Derwall*-legénység száz százalékos teljesítményt nyújtott, éppen úgy, mint amikor legutóbb megnyerte az Európa-bajnokságot. Rummenigge mellett sok nemzetközi csillagot találni az NSZK VB-keretében. Itt van például a kölni kapus, *Schumacher*, a Bayern másik nagysága, *Breitner*, azután *Magath*, *Hansi Müller*, *Hrubesch*, a Real Madridban játszó *Stielike*. a tavalyi válogatott összecsapások során üstökösként feltűnt alacsony termetű, 21 éves *Littbarski* ...

A nyugatnémetek eddig kétszer nyerték meg a labdarúgó világbajnokságot. Az elsőt Svájcban, 1954-ben, amikor a számunkra oly keserű emlékeket ébresztő döntőben 2:0-s vezetésünk ellenére 3:2-re kikaptunk. A második világbajnokságukat 1974-ben nyerték, amikor ők rendezték a nagy eseményt, s a döntőben 2:1-re fektették

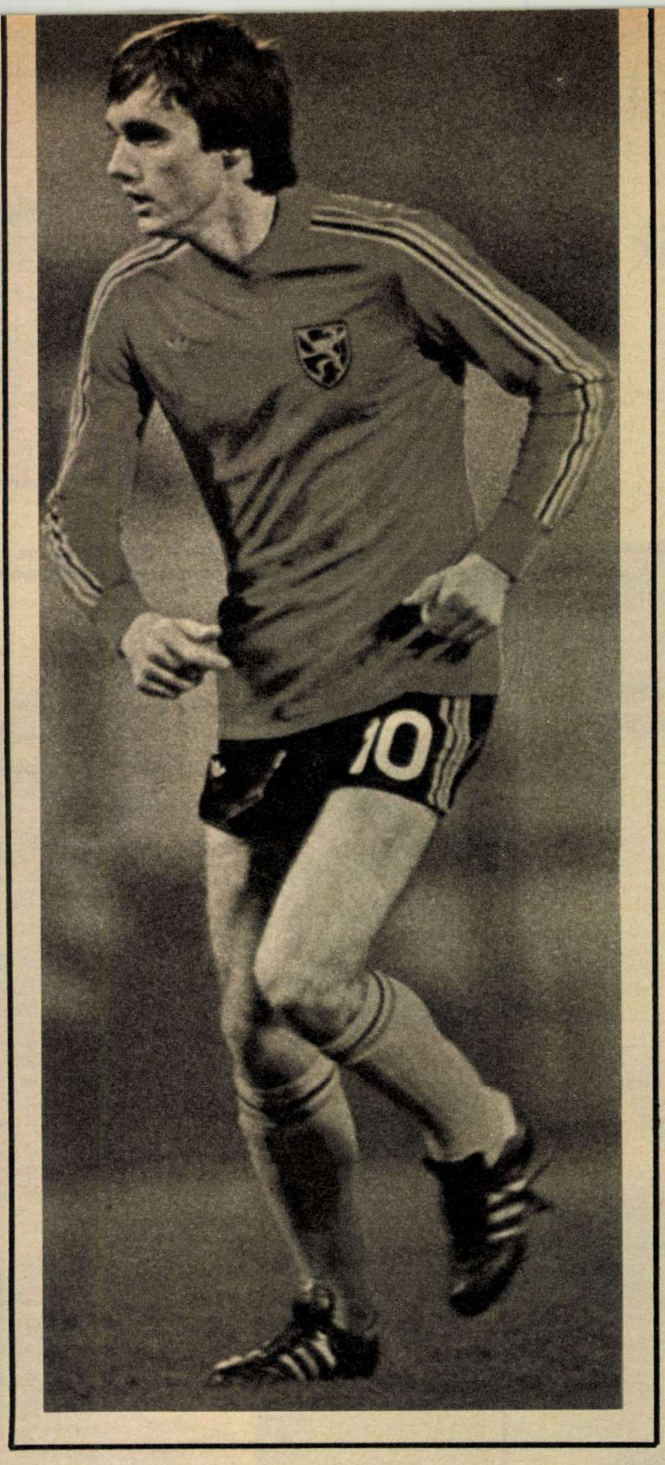

Két kitűnő belga játékos. Wilfrid van Moer és Julien Cools —

A vörös ördögök, a belgák, már sok meglepetést okoztak ellenfeleiknek. Most is erre készülnek.

kétvállra a hollandokat. Az NSZK most is vitathatatlanul Európa első számú esélyese. A nagy kérdés, vajon sikerrel tudja-e felvenni a harcot a dél-amerikaiakkal szemben. Az utóbbi időben az NSZK-beliek nem nagyon dicsekedhetnek, tizennégy hónap leforgása alatt az NSZK három vereséget szenvedett Brazíliától. Először 1981 januárjában a montevideói mini VB-n, másodszor tavaly, most legutóbb pedig, március végén.

*

Van Európának egy titkos esélyese, is a vörös ördögök csapata, Belgium válogatottja, amely az NSZK mögött a legutóbbi Európa-bajnokságon ezüstérmet szerzett. Az EB döntő kimenetele mindvégig bizonytalan volt, 1:1 után Hrubesch az utolsó előtti percben lőtte csak be a végső győzelmet jelentő gólt. Ki tudja, mit hozott volna a hosszabbítás ... A siker fellelkesítette az egész országot. A belgák a kemény, fegyelmezett munkát köve-

Az Olaszországban játszó Herbert Prohaska az osztrák csapat klasszis játékmestere